

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **195** (2009-2010) – Nr. 6
ingediend op 14 januari 2010 (2009-2010)

Beleidsnota

Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking

2009-2014

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Sabine Poleyn

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jan Roegiers;
de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyssens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de dames Marijke Dillen, Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin;
de heren Marnic De Meulemeester, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Mia De Vits;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

- 195** (2009-2010) – Nr. 1: Beleidsnota
– Nr. 2 t.e.m. 5: Met redenen omklede moties

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid	5
1.	Inleiding: de context voor het Vlaams buitenlands beleid	5
2.	Mondiale antwoorden op globale problemen	7
3.	De Europese Unie als ‘globale speler’	8
4.	Subsidiariteit en culturele verscheidenheid	9
5.	Een verantwoord vergunningsbeleid voor de in-, uit- en doorvoer van strategische goederen	10
6.	Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie	11
7.	Een vrijere en eerlijker wereldhandel.....	12
8.	Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen	12
9.	Armoedebestrijding en sociale ontwikkeling.....	13
10.	Strijd tegen de gevolgen van de klimaatverandering	14
II.	Bespreking	14
1.	Internationale Politiek	14
1.1.	Vragen en opmerkingen van de leden	14
1.1.1.	Tussenkomst van mevrouw Fientje Moerman	14
1.1.2.	Tussenkomst van de heer Jan Roegiers	15
1.1.3.	Tussenkomst van de heer Luckas Van Der Taelen	17
1.1.4.	Tussenkomst van mevrouw Sabine Poleyn	18
1.1.5.	Tussenkomst van mevrouw Fatma Pehlivan.....	19
1.1.6.	Tussenkomst van de heer Marc Hendrickx	20
1.1.7.	Tussenkomst van de heer Wilfried Vandaele	20
1.1.8.	Tussenkomst van de heer Johan Verstreken	21
1.1.9.	Tussenkomst van de heer Paul Delva	22
1.1.10.	Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire	23
1.2.	Antwoorden van de minister-president	27
2.	Internationaal Ondernemen.....	33
2.1.	Vragen en opmerkingen van de leden	33
2.1.1.	Tussenkomst van mevrouw Fientje Moerman	33
2.1.2.	Tussenkomst van mevrouw Sabine Poleyn	34
2.1.3.	Tussenkomst van de heer Jan Roegiers	35
2.1.4.	Tussenkomst van de heer Frank Creyelman.....	36
2.1.5.	Tussenkomst van de heer Marc Hendrickx	37
2.1.6.	Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire	38

2.2. Antwoorden van de minister-president	38
3. Internationale Samenwerking.....	40
3.1. Vragen en opmerkingen van de leden	40
3.1.1. Tussenkost van mevrouw Ann Brusseel	40
3.1.2. Tussenkost van mevrouw Sabine Poleyn	41
3.1.3. Tussenkost van de heer Christian Verougstraete	43
3.1.4. Tussenkost van de heer Marc Hendrickx	43
3.2. Antwoorden van de minister-president	44
3.3. Slotreplieken	46
3.3.1. Slotreplik van mevrouw Ann Brusseel	46
3.3.2. Slotreplik van mevrouw Sabine Poleyn	46
3.3.3. Slotreplik van de minister-president.....	47
III. Met redenen omklede moties.....	47

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking werd op data van dinsdag 1 december en 8 december 2009 de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2009-2014 van minister-president Kris Peeters, binnen de Vlaamse Regering ook bevoegd voor Buitenlands Beleid, besproken. Op de eerstgenoemde datum lichtte de minister-president zijn beleidsnota toe en werd het luik Internationale Politiek besproken. Op dinsdag 8 december 2009 werd de bespreking afgesloten met de behandeling van de onderdelen Internationaal Ondernemen en Internationale Samenwerking. Mevrouw Sabine Poleyn bracht verslag uit over het geheel van de besprekingen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

1. Inleiding: de context voor het Vlaams buitenlands beleid

Minister-president *Kris Peeters* poneert bij de aanvang van zijn uiteenzetting bij de beleidsnota dat hoe kleiner het binnenland, hoe belangrijker het buitenland is. Hij stelt dat Vlaanderen zich met zijn 13.500 km² en zijn vele talenten offensief en ambitieus moet opstellen qua aanpak. Een afwachtende houding ware absoluut niet gepast. Dat principe keert overigens ook terug in het Vlaamse regeerakkoord met de titel ‘Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden – Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving’, dat ook een ambitieus internationaal verlengstuk moet krijgen. Vlaanderen in Actie (ViA) maakt daarvan deel uit, met het doel in 2020 – een datum die misschien nog veraf lijkt, maar dat in wezen niet is – de top vijf van de Europese regio’s te halen. Doel is om Vlaanderen te laten excelleren op elk maatschappelijk gebied. Het beleidsdomein internationaal Vlaanderen speelt hierbij een belangrijk rol.

Vervolgens stipt minister-president Peeters aan dat de betrokken beleidsdomeinen – buitenlands beleid, internationaal ondernemen en internationale samenwerking – nu in zijn hand zijn samengebracht, zodat er een coherent Vlaams geïntegreerd internationaal beleid kan worden uitgestippeld.

Hij stipuleert dat de negen strategische beleidsdoelstellingen uit de beleidsnota gelden voor het hele Vlaamse internationale overheidsapparaat. Ze kunnen dus niet netjes worden opgesplitst in doelstellingen voor respectievelijk het Departement internationaal Vlaanderen, Flanders Investment & Trade (FIT) of het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking. Op het vlak van de beleidsinstrumenten wordt dan ook ingezet op een versterkte samenwerking binnen het beleidsdomein, op een sterkere interdepartementale coördinatie en op gestroomlijnde coöperatie met andere beleidsentiteiten in België.

De minister-president wijst er nog op dat de afgelopen vijftien jaar reeds een hele weg werd afgelegd. Zo werden – meest via bilaterale verdragen – officiële banden aangeknoopt met meer dan twintig partnerlanden. En ook het Vlaamse bedrijfsleven kreeg effectieve ondersteuning voor het internationaal ondernemen. Ook aan de reputatie van Vlaanderen als betrouwbare donor voor de partnerlanden van onze ontwikkelingssamenwerking en bij internationale organisaties moet blijvend worden gewerkt. Sinds 1993 is de internationale vertegenwoordiging van Vlaanderen, doorheen een aantal netwerken, gestaag en sterk toegenomen. De minister-president stelt dat Vlaanderen er daarbij wel degelijk in geslaagd is om internationaal als partner erkend te worden. Na deze eerste logische en noodzakelijke fase van zichzelf op de kaart zetten, komen we nu in een nieuwe fase waarin de bestaande partnerschappen worden verdiept, een aantal beleidsopties worden geëvalueerd en onze internationale aanwezigheid en ons optreden voortdurend verder inhoudelijk worden onderbouwd.

Tot daar de algemene context tegenover dewelke de voorliggende beleidsnota gesitueerd moet worden. Volledigheidshalve staat minister-president Kris Peeters daarna ook nog even stil bij een drietal bijzonder actuele onderwerpen.

De minister-president wijst daarbij vooreerst op het belang van het Verdrag van Lissabon, dat net vandaag (1 december 2009) in werking is getreden. De Europese Unie krijgt hierdoor haar eigen ‘president’ – iemand die ons overigens welbekend is – en haar eigen ‘minister van Buitenlandse Zaken’, waardoor de Unie veel meer met één stem zou moeten kunnen spreken op het wereldtoneel. Naast een uit onze regio afkomstige president, zit overigens ook in de Europese Commissie een Vlaming dra op een uiterst belangrijke post. Binnen dat nieuwe verdragskader wordt de Europese Unie ook efficiënter en democratischer door de uitbreiding van de bevoegdheden van het Europees Parlement, door de invoering van het burgerinitiatief en door de versterking van de rol van de nationale parlementen (waaronder in België ook het Vlaams Parlement) binnen de Europese besluitvorming. In het licht van deze nieuwe constellatie, zal ook het nakende EU-voorzitterschap van België in de tweede helft van 2010, aan hoge verwachtingen moeten voldoen. De facto begint ons land overigens reeds vanaf 1 januari 2010, samen met Spanje en Hongarije, aan zijn trio-voorzitterschap. Tijdens het Belgische EU-voorzitterschap zullen vanuit Vlaanderen ook diverse Europese ministerraden voorgezeten worden. Met name de raden over de beleidsdomeinen Leefmilieu, Visserij en Onderwijs, Jeugd en Sport zullen door Vlaamse ministers voorgezeten worden. De verwachtingen ten aanzien van ons optreden aldaar zijn dan ook – terecht – hoog gespannen.

Het beleid dient bovendien te worden afgestemd op een tweede belangrijke factor, namelijk de wereldwijde economische crisis, waarmee we allemaal geconfronteerd werden en worden. Dat brengt nieuwe uitdagingen mee, ook inzake export en aantrekken van buitenlandse investeerders. De minister-president geeft dienaangaande nog mee dat pas op langere termijn duidelijk zal worden in welke mate deze crisis al dan niet geleid heeft tot duurzame verschuivingen in de mondiale machtsverhoudingen. Hoe dan ook is het nu al duidelijk dat via een forum als de G-20 de stem van de opkomende economieën steeds luider klinkt in de wereldgemeenschap. Voor Vlaanderen is het dan ook belangrijk om dit forum degelijk mee op te volgen.

Om af te sluiten op een bijzonder actuele noot, stipt de minister-president ten slotte nog aan dat in deze decembermaand ook op de Klimaattop in Kopenhagen belangrijke zo al niet cruciale gesprekken zullen worden gevoerd. Hij drukt de hoop uit dat er op die top concrete resultaten zullen worden geboekt, maar wijst er tegelijk op dat zulks verre van zeker is. Mocht een en ander in Kopenhagen niet gefinaliseerd kunnen worden, dan is de kans groot dat zulks op Europees niveau verder onderhandeld zal moeten worden. Gezien de complexiteit van de materie en de uiteenlopende belangen van de EU-lidstaten zullen echter ook die eventuele Europese onderhandelingen waarschijnlijk niet echt snel verlopen. Het valt derhalve te verwachten dat de discussies ook nog onder het Belgische EU-voorzitterschap en dus de facto onder Vlaams voorzitterschap van de Raad Leefmilieu, verder gezet zullen worden. Ook op dat vlak staat Vlaanderen dus potentieel voor erg grote uitdagingen.

Het is in deze, al bij al behoorlijk complexe en ook zeer fluïde, context dat de minister-president de komende vijf jaar gestalte wil geven aan het internationale optreden van Vlaanderen.

De negen strategische doelstellingen uit de geïntegreerde beleidsnota moeten gerealiseerd worden door een mix van bilaterale samenwerking, Europees beleid, betrokkenheid bij multilaterale instellingen, de sensibiliserende en ondersteunende acties in Vlaanderen zelf. Voor wat dat laatste betreft verwijst de minister-president naar de resolutie dienaangaande van dit Vlaams Parlement. Hij onderschrijft overigens ten volle de daarin gehuldigde stel-

ling dat we er niet mee kunnen volstaan een deugdelijk buitenlands beleid te voeren, maar dat we ook aan de Vlaamse bevolking duidelijk moeten maken wat er allemaal gebeurt en hoe we dit alles aanpakken.

Een goede samenwerking met de buurlanden is vanzelfsprekend van cruciaal belang, vooral voor een aantal grensoverschrijdende mobiliteitsdossiers. Ook andere regio's in West- en Zuid-Europa (maar ook daarbuiten) met vergelijkbare bevoegdheden zijn de natuurlijke partners van Vlaanderen, stelt de minister-president. De partnerlanden in Centraal- en Oost-Europa blijven insgelijks belangrijk, zoals ook mag blijken uit het feit dat de vertegenwoordigingen van Vlaanderen in Warschau en Wenen een ambtsgebied hebben dat zich uitstrekt over buurlanden in die regio. De bestaande samenwerkingsverdragen met elf landen aldaar getuigen eveneens van het engagement van Vlaanderen, meent minister-president Peeters. Het subsidieprogramma voor projecten in Centraal- en Oost-Europa ondergaat echter wel een grondige evaluatie en mogelijk dito bijsturing, gewoon doordat een aantal van die landen intussen lid geworden zijn van de Europese Unie. Hun huidige situatie is dan ook maar nauwelijks meer te vergelijken met de toestand waarin ze zich bevonden vlak na de val van de Muur.

De minister-president komt dan tot de verhouding met de landen en regio's buiten Europa. De jarenlange relatie met Chili en Québec moet versterkt en uitgebouwd worden. Tevens dient werk gemaakt van de versterking van de bilaterale relaties met strategische partners. Dit telkens rekening houdend met de bestaande expertise en behoeften in Vlaanderen. Daarom zullen de verhoudingen met de VS, Japan en de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) verder moeten worden aangehaald en verdiept. Er ligt dus nog bijzonder veel werk op de plank. Waarbij de minister-president benadrukt dat er weliswaar verder gebouwd wordt op de realisaties van vorige Vlaamse regeringen, maar dat er waar nodig ook geëvalueerd, verdiept en bijgestuurd wordt.

2. Mondiale antwoorden op globale problemen

Na die omstandige inleiding overloopt minister-president Peeters de negen strategische doelstellingen voor het Vlaamse internationale beleid voor de periode 2009-2014. De eerste daarvan luidt 'mondiale antwoorden op globale problemen'. Dat kan een evidentie lijken, maar het is slechts door de, hoger reeds aangehaalde, internationale financieel-economische crisis dat dit bewustzijn ook bij brede lagen van de bevolking is doorgedrongen. Als kleine maar zeer open economie heeft Vlaanderen zowel een aantal belangrijke troeven in handen als een aantal extra uitdagingen om mee af te rekenen. De Verenigde Naties (VN) en andere internationale instellingen vormen volgens de minister-president het forum bij uitstek om een internationale consensus te bereiken. In VN-verband zouden bijvoorbeeld een aantal belangrijke verdragen tot stand moeten komen om duurzaamheid en veiligheid op mondiaal niveau te kunnen garanderen. Zo moet het Kyoto-protocol een opvolger krijgen, en moet er een algemeen verdrag inzake wapenhandel worden opgesteld. Dat laatste behoeft ook op Vlaams niveau de nodige opvolging, kwestie van een toekomstig Vlaams decretaal regeringsinitiatief over deze materie in lijn te houden met het op stapel staande internationale afsprakenkader.

'Inzetten op een multilaterale aanpak' veronderstelt in eerste instantie dat de Vlaamse overheid nog meer werk maakt van standpuntbepaling evenals van een gecoördineerde interdepartementale en intrafederale context om te kunnen wegen op de Belgische positie binnen internationale instellingen. Uit eigen ervaring weet de minister-president hoe belangrijk zulks is. Een en ander lijkt soms wat op die traditionele in-elkaar-passende Russische poppetjes. Er is een Vlaamse delegatie binnen de Belgische delegatie, die op haar beurt is ingebed binnen de Europese delegatie. Europese delegatie die dan vaak nog eens moet functioneren binnen een ruimere Westerse delegatie, die finaal de standpunten verwoordt. Binnen een dergelijk systeem is een duidelijke profilering dus van groot

belang. De minister-president wijst er dienaangaande op dat diegenen die zeer weldra naar Kopenhagen vertrekken voor de Klimaattop – een toch tamelijk indrukwekkende Belgische delegatie van niet minder dan 120 personen, waaronder een tiental personen uit Vlaanderen, in casu de bevoegde minister, een aantal kabinetsmedewerkers en ook twee leden van dit Vlaams Parlement, de heren Bart Martens en Hermes Sanctorum – in overtreffende orde met dit fenomeen geconfronteerd zullen worden. Internationale aanwezigheid is dus tegelijk erg belangrijk, maar vaak ook niet echt gemakkelijk concreet te realiseren. Om op een deugdelijke en werkzame manier zijn aanwezigheid te laten kennen en effect te laten sorteren, moet er vaak eerst heel lang en intens aan de weg getimmerd worden.

Vlaanderen wil daarbij een actieve invulling geven aan het Belgisch lidmaatschap van de uitvoerende raad van de Unesco, waarvan de activiteiten integraal slaan op Vlaamse bevoegdheden. Dit zal gebeuren in samenwerking met de andere deelstaten en via ondersteuning van en door de Vlaamse Unesco-commissie. Iets waarvan de minister-president hoopt dat het op kamerbrede steun van deze commissie kan rekenen.

Hij wil ook garant staan voor de naleving door Vlaanderen van het internationaal recht en dus ook van de rechten van de mens. Hoewel dit laatste in wezen voor zich spreekt, is deze kwestie nu toch nog net iets pregnanter dan anders reeds het geval is. In juni 2011 wordt België immers onderworpen aan de zogenaamde ‘Universal Periodic Review’ in de Mensenrechtenraad van de VN. Dit betekent meer bepaald dat er een algemene evaluatie komt van het Belgische palmares inzake mensenrechten door de andere lidstaten van de VN. De coördinatie van het Vlaamse luik gebeurt door het Departement internationaal Vlaanderen. In de zomer van 2010 zal hierover ook een consultatieronde worden opgestart bij het Vlaamse middenveld. Hoe en in welke mate, deze commissie en dit parlement daar eveneens een rol in kunnen spelen, zal eveneens nader onderzocht worden.

In het kader van de multilaterale aanpak dient ten slotte ook gewezen op de duidelijke link die er gelegd wordt tussen prioriteiten in ons buitenlands beleid enerzijds en de vrijwillige Vlaamse bijdrage aan projecten van internationale organisaties anderzijds. De minister-president verwijst in dat verband naar de trustfondsen die Vlaanderen heeft bij de Unesco en de Internationale Arbeidsorganisatie. Via deze trustfondsen kan, zelfs binnen het kader van het multilateraal optreden, de financiering veel meer gefocust worden op de doelstellingen en prioriteiten die onder meer in deze beleidsnota vervat zitten.

3. De Europese Unie als ‘globale speler’

Een tweede strategisch luik van de beleidsnota gaat over de ‘Europese Unie als globale speler’. Minister-president Peeters onderstreept het belang van een absolute inzet in wat op Europees niveau wordt besproken. Het Vlaams internationaal beleid zal zich dan ook actief inschrijven in de strategieën om de Europese slagkracht en internationale concurrentiepositie te versterken. Het is duidelijk dat bepaalde dossiers de Europese schaal-grootte nodig hebben om een gepaste oplossing te kunnen krijgen. Het aloude dictum ‘schaal vraagt schaal’ is meer dan ooit waar. Wie ten overstaan van een bepaald probleem niet de juiste schaal kan zetten, is vandaag de dag vaak al op voorhand verloren. Vandaar ook het primordiale belang van het opvolgen van het Europese beleid.

Daarbij kan niet genoeg benadrukt worden hoe belangrijk het nakende EU-voorzitterschap wel is. Het moet toelaten om Vlaanderen binnen Europa duidelijk en op een positieve wijze te positioneren, stelt de minister-president. De aan Vlaanderen toegewezen raadsvoorzitterschappen moeten ook daarom op een excellente wijze ingevuld worden.

De inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon maakt dat er binnen een nieuw werkkader moet worden opgetreden. Als autonome regio met verregaande wetgevende bevoegdheden wil Vlaanderen, samen met gelijksoortige en gelijkgezinde regio’s (zoals de

leden van het REGLEG-netwerk) de nieuwe regionale verworvenheden optimaal benutten, zodat er actiever kan worden deelgenomen aan het Europees beleidsproces en zodat we onze bevoegdheden ook op Europees niveau kunnen laten respecteren. Dat moet ervoor zorgen dat de doelstellingen op Europees niveau ook echt gehaald worden.

De minister-president wijst er daarna op dat de huidige Lissabonstrategie afloopt in 2010. Met ViA en het Pact 2020 heeft het Vlaamse beleidsniveau eigenstandig reeds een volgende periode aangesneden. Het spreekt daarbij echter voor zich dat het zich, met zijn specifieke doelstellingen, insgelijks opnieuw zal aansluiten bij de op stapel staande Europese post-Lissabonstrategie. Het blijft met andere woorden zaak om de nodige aandacht te blijven opbrengen voor de Europese ontwikkelingen op dit vlak én om – meer dan ooit – de noodzakelijke dynamiek op gang te houden.

Minister-president Peeters merkt op dat de Europese Dienstenrichtlijn veel discussie heeft teweeggebracht maar wel tegen eind 2009 in eigen wetgeving moet omgezet zijn. De tijd van discussie is dus voorbij. De Vlaamse Regering heeft ter zake al beslissingen genomen, maar de Vlaamse dienstensector zal hoe dan ook in een nieuw kader moeten opereren, stelt hij. De nodige stappen moeten nog worden gezet om de dienstensector, de bedrijven en het beleid daarop af te stemmen. Ze zullen zeer weldra immers worden blootgesteld aan een verscherpte intra-Europese concurrentie op de dienstenmarkt. Op zich hoeft dit overigens zeker geen negatieve zaak te zijn. Een meer competitieve Europese dienstensector biedt voor het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse dienstensector immers ook de nodige kansen, mits ze zich daar goed op voorbereiden en afstemmen.

Meer in het algemeen maakt minister-president Peeters zich sterk voor een verdere verbetering van de omzetting en uitvoering van de Europese regelgeving. Daarin is Vlaanderen momenteel niet meteen de beste leerling van de klas. Een meer proactieve follow-up van Europese dossiers, moet ook toelaten dat er reeds in een vroeg stadium een gecoördineerd en coherent Vlaams standpunt tot stand komt. Hierdoor zou er beter ingespeeld moeten kunnen worden op het Europese besluitvormingsproces. Waartoe overigens ook tijdig overleg gepleegd zal worden met, onder andere, het betrokken middenveld. Om al die redenen zal er over cruciale dossiers dan ook vroegtijdig aan de Vlaamse Regering worden gerapporteerd.

Verder stelt de minister-president dat het beleid van de Europese minister van Buitenlandse Zaken nauwgezet opgevolgd zal worden, kwestie van er afdoend op te kunnen inspelen en reageren. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan het leggen van verbanden tussen de EU-Afrikastrategie en het Vlaams beleid ten aanzien van Zuidelijk Afrika, zowel om in te spelen op het Europese beleid als om vanuit onze eigen ervaring een bijdrage te leveren.

Minister-president Kris Peeters concludeert dat 2010 een belangrijk jaar wordt voor ons Europees beleid. Maar ook in de periode daarna, zal Vlaanderen – onder andere in het kader van de post-Lissabonstrategie en van het vernieuwde Europese buitenlandbeleid – het Europees gebeuren actief blijven opvolgen.

4. Subsidiariteit en culturele verscheidenheid

Een derde luik van de strategische doelstellingen behelst subsidiariteit en culturele verscheidenheid. Ook in dat verband kan Vlaanderen als regio en als kleinere cultuur binnen Europa heel wat bijdragen, meent de minister-president. Het draagt immers al langer de waarden van subsidiariteit en culturele verscheidenheid uit. En heeft ter zake reeds heel wat ervaring opgebouwd. Het is dan ook essentieel in deze een eigen dynamiek te blijven ontwikkelen.

In het kader van de Europese Unie speelt het beginsel van de subsidiariteit ook een belangrijke rol in, onder meer, de grensoverschrijdende samenwerking. In de afgelopen jaren zijn in de grensstreek met Frankrijk twee bottom-up initiatieven opgezet, waarin de Vlaamse overheid met diverse andere bestuurseenheden heeft samengewerkt. Het doel van deze initiatieven bestaat in het maximaal beperken en zelfs wegwerken van de gevolgen van het bestaan van de staatsgrenzen op het dagdagelijkse leven. Deze zogenaamde EGTS-structuren (Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking) zijn ontzettend belangrijk, stelt de minister-president. Daarnaast zal Vlaanderen ook in andere fora, zoals de Benelux, verder werken aan het uitvlakken van de praktische problemen die op heden nog veroorzaakt worden door het bestaan van staatsgrenzen. Dienaangaande wijst hij er nog op dat het nieuwe Beneluxverdrag, middels een instemmingsdecreet, weldra aan het Vlaams Parlement ter goedkeuring zal worden voorgelegd. De minister-president drukt daarbij de hoop uit dat die vernieuwde Benelux haar dynamiek zal herwinnen en zal kunnen uitgroeien tot een nuttig werkinstrument.

Vlaanderen wil, zoals gezegd, vanuit zijn culturele eigenheid ook een grote culturele verscheidenheid verdedigen. Een kernprioriteit is daarbij het daadwerkelijk gebruik van het Nederlands binnen de Europese instellingen. Met Nederland en Suriname wordt in het kader van de Nederlandse Taalunie samengewerkt om het Nederlands internationaal uit te dragen. Sinds 1995 is er ook een Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland.

Om een actieve Vlaamse internationale culturele aanwezigheid en uitwisselingspolitiek te stimuleren, wil de minister-president daarnaast, zowel in het raam van de uitvoering van de bestaande bilaterale verdragen als via de Vlaamse vertegenwoordigingen in het buitenland, grote culturele evenementen in het buitenland steunen. Dat moet de uitstraling en het imago van Vlaanderen ten goede komen. Chili is al 15 jaar een belangrijke partner en daar vindt van oktober tot november 2010 het derde Universele Forum der Culturen plaats. Vlaanderen wil daar zichtbaar aanwezig zijn.

Aandacht voor verscheidenheid aan culturele expressies impliceert voor de minister-president ook dat men beseft dat dit geen economische sector als de andere is. Het gaat dan met name over de culturele en de audiovisuele goederen en diensten. Zulks komt reeds tot uiting in het internationaal handelsbeleid. Er zijn protocollen voor culturele samenwerking die gekoppeld zijn aan de Europese vrijhandelsakkoorden en die inhouden dat de partners de bijzondere positie van die culturele goederen en diensten op gepaste wijze moeten vrijwaren en beschermen. Een en ander dient, op Vlaams niveau, te gebeuren in overleg met de minister van cultuur.

5. Een verantwoord vergunningsbeleid voor de in-, uit- en doorvoer van strategische goederen

Als vierde doelstelling wil Vlaanderen met een verantwoord vergunningsbeleid voor de in-, uit- en doorvoer van strategische goederen bijdragen tot de internationale veiligheid. Er moet daarbij een evenwichtige en verantwoorde afweging zijn van ethische, economische en veiligheidsoverwegingen. De bestaande wetgeving spitst zich daar overigens al op toe. Absolute prioriteit daarbij is de actualisering van de regelgeving via een nieuw decreet, in lijn met de op vandaag bestaande veiligheidsproblemen en realiteiten, en binnen het kader van het groeiende Europese en internationale normenapparaat met betrekking tot de problematiek van de wapenhandel. Vlaanderen wil daar een substantiële bijdrage toe leveren, onder meer via de Belgische onderhandelingspositie bij de uitwerking van het toekomstige Wapenhandelverdrag van de VN.

Een tweede prioriteit die de minister-president in dit verband aanhaalt, is de implementatie van de recente Europese verordening 428/2009 van de Raad van 5 mei 2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de

tussenhandel en de doorvoer van producten van tweeërlei gebruik. Deze verordening voert een aantal nieuwe maatregelen in ter verbetering van het exportcontrolebeleid. Om dit naar de Vlaamse context om te zetten in regelgeving zullen een aantal uitvoeringsbesluiten nodig zijn die minister-president Peeters graag in nauw overleg met de andere gewesten en de federale overheid wil tot stand brengen.

Eveneens in overleg met diezelfde overheden zal ook het wettelijk kader voor de tenuitvoerlegging van het Verdrag tegen Chemische Wapens verder vervolledigd worden.

De laatste prioriteit in hetzelfde kader noemt de minister-president ‘outreach’. Conform de resolutie 1540/2004 van de VN-Veiligheidsraad wil men een samenwerking tot stand brengen met de industrie en het bredere publiek en wil men hen informeren inzake verplichtingen van de exportwetgeving. Dat komt in se dus neer op een sensibilisering van het Vlaamse bedrijfsleven. Ook hiervan zal tijdens deze legislatuur werk worden gemaakt.

6. Een sterkere internationalisering van de Vlaamse economie

Een niet zo nieuwe maar blijvend belangrijke doelstelling is het verder internationaliseren van de Vlaamse economie. Deze doelstelling wordt ook geconcretiseerd in een aantal elementen. Zo moet het aantal exporterende kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) verdubbelen tegen 2020. Dat vergt een intensieve informatie van de ondernemingen over de meerwaarde van internationaal ondernemen en over de steun van de Vlaamse overheid. Samenwerking met alle partners is in dat verband cruciaal, stelt de minister-president. Daarnaast is meer maatwerk nodig bij FIT, met individuele begeleiding waar nodig en verdere follow-up van bedrijven.

Het marktaandeel dat de Vlaamse export de voorbije tien jaar heeft verloren, moet weer worden herwonnen tegen 2020. Het feit dat het verlies aan marktaandeel niet van gisteren dateert, toont aan dat er meer loos is dan enkel de huidige economische crisis. Blijkbaar gaan andere landen heel wat assertiever te werk qua exportpromotie. Er worden ondertussen wel al stappen gezet om dit te remediëren en ons marktaandeel opnieuw te vergroten. Zo komt er een betere afstemming tussen het beleid inzake internationaal ondernemen en diverse andere relevante beleidsdomeinen. Als voorbeeld van een en ander haalt de minister-president aan dat net vandaag op de landbouwbeurs het zogenaamde Landbouwkakboekje is voorgesteld. Dat laat zien hoe onze bedrijven uit de agro-voedingindustrie succesvol de internationale markt betreden. Dat Vlaamse ondernemingen in bepaalde sectoren performante wereldspelers kunnen zijn, is daarmee afdoende bewezen. Dat is een integraal Vlaamse dynamiek – die onder andere gebaseerd is op het beginsel van de dynamische verankering – en moet derhalve ook kunnen in andere sectoren, stelt de minister-president. De uitvoer naar snelgroeïende markten moet in 2020 tien percent van de totale Vlaamse export uitmaken. Dat moet onder meer worden aangepakt door een gerichte, actieve economische diplomatie en het optimaal inzetten van alle instrumenten (waaronder de handelsmissies), op alle niveaus. Bijzondere aandacht gaat daarbij vanzelfsprekend naar het netwerk en het instrumentarium van FIT, waar bijkomende initiatieven genomen zullen worden. In de mate dat de federale overheid daartoe kan bijdragen, is die bijdrage insgelijks welkom.

Ook de Vlaamse dienstensector moet internationaal verder worden uitgebouwd. De Dienstenrichtlijn (cf. hoger) vormt daarbij een opportuniteit. Vlaanderen heeft sterke spelers in de dienstensector, die nu ook Europees en internationaal aan zet kunnen komen.

Essentieel is volgens de minister-president ook dat er meer en vooral ook nieuwe internationale spelers worden gecreëerd. In welke economische clusters dat best kan gebeuren, is daarbij een cruciale vraag. We hebben immers niet de middelen om tegelijk op alles in te zetten. Daarom moet onderzocht worden waar het Vlaamse initiatief de grootste toegevoegde waarde kan hebben.

Ook het aandeel van Vlaanderen in de buitenlandse directe investeringen die in Europa worden gedaan moet substantieel verhogen. Dit is een doelstelling waarvan de minister-president veronderstelt dat – over meerderheid en oppositie heen – niemand er tegen is. Dan nog blijft de hamvraag echter hoe dat concreet kan worden waargemaakt en welke instrumenten daarvoor moeten worden ingezet. Zijns inziens is het duidelijk dat daartoe alle middelen moeten worden ingezet. De economische diplomatie is ongetwijfeld een belangrijke factor om die doelstellingen te halen, waar nuttig en nodig in samenwerking met andere instellingen zoals Delcredere, Finexpo, en zelfs het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Die instellingen bestaan nu eenmaal, dus komt het erop aan een manier te vinden om ze ook maximaal te laten renderen voor ons.

De wereldtentoonstelling in Shanghai verwacht zeer veel bezoekers uit vrijwel alle landen van de wereld. Er is daarom – weliswaar na enige discussie – toch in geïnvesteerd vanuit Vlaanderen. Zo wordt bijvoorbeeld in het Belgische paviljoen een Vlaamse dag gehouden. Dit initiatief moet mee de dynamiek tussen Vlaanderen en China ondersteunen en stimuleren. Daarnaast heeft Vlaanderen nog heel wat troeven in de samenwerking met Brazilië, Japan, India, de VS. Zo bestaan er goede contacten in sector van de havens en de binnenvaart. Ook in die zin worden er verder initiatieven genomen. Het risico op versnippering van de inspanningen blijft echter, gezien de veelheid aan actoren en betrokken domeinen, steeds aanwezig. Kern van de zaak is al die zaken in goede banen te leiden, zodat we te allen tijde door de bomen het bos nog blijven zien.

7. Een vrijere en eerlijker wereldhandel

Een zesde doelstelling spitst zich toe op een vrijere en eerlijker wereldhandel. Een evenwichtig akkoord over de verdere vrijmaking van de wereldhandel binnen de Doha-ontwikkelingsronde is daarom uiterst wenselijk. De Europese Commissaris bevoegd voor Handel is een zeer belangrijke speler op dat gebied. Het is trouwens ook niet altijd eenvoudig de juiste afwegingen ter zake te maken, stelt minister-president Peeters. Zo is met Zuid-Korea een vrijhandelsovereenkomst geparafeerd door de Europese Commissie. De Europese automobielsector is in dit dossier net iets te laat met commentaar gekomen. In het licht van de problemen met de eigen automobielandustrie hadden ze nochtans moeten opmerken dat niet alles eenduidig positief was. Hij meent echter dat het bijzonder moeilijk wordt nu nog terug te komen (specifiek voor wat de automobielnijverheid betreft) op dat geparafeerde vrijhandelsakkoord. De VS van hun kant, waren eveneens in overleg met de Zuid-Koreanen over een soortgelijk akkoord, maar hebben deze onderhandelingen tijdelijk ‘on hold’ gezet. In deze heeft een en ander overigens ook specifieke gevolgen voor Vlaanderen. In concreto gaat het dan immers om twee SUV’s (Sports Utility Vehicles) die in Korea dan wel in Antwerpen zouden worden gebouwd. Dit maakt meteen ook duidelijk dat er steeds goed moet worden nagedacht over hoe en wanneer dergelijke akkoorden tot stand komen, hetgeen zowel de fase van het onderhandelen als van het finaliseren omvat, stelt de minister-president. De bevoegde Europees Commissaris zal er in elk geval over worden aangesproken, hoewel het akkoord in kwestie nog dateert van onder zijn voorgangster. Of men er van Koreaanse kant nog op terug zal willen komen blijft echter hoogst onzeker.

De minister-president voegt daar nog aan toe dat internationale handel en investeringen niet ten koste mogen gaan van arbeids- en milieunormen in groei- en ontwikkelingslanden. Ook die afwegingen blijken vaak moeilijk, geeft hij toe. Het zo optimaal mogelijk samenbrengen van respect voor de mensenrechten en van de mogelijkheid om zich economisch te ontwikkelen en van de impact op milieunormen – met (post-)Kyoto in het achterhoofd – is niet bepaald eenvoudig.

8. Een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen

Als zevende punt heeft men zich tot doel gesteld Vlaanderen internationaal beter bereikbaar te maken via alle mogelijke vervoersmodi voor weg, water en lucht. Vooral een aantal

grensoverschrijdende infrastructuurdossiers zijn belangrijk in dat verband. De economische diplomatie speelt ook hier opnieuw een grote rol.

Flanders Port Area is een volgende doelstelling. De havens moeten zichzelf gezamenlijk op de internationale kaart profileren. Daartoe is een doorgedreven samenwerking nodig met het buitenlands netwerk van FIT en het Vlaams Instituut voor de Logistiek of Flanders Logistics. Een aantal bestaande initiatieven uit de vorige legislatuur worden dus doorgezet samen met nog een reeks nieuwe initiatieven. Nederland probeert ons intussen overigens te overtroeven met een eigen instituut voor logistiek in Breda. A contrario redenerend, betekent dit dus dat we goed bezig zijn.

9. Armoedebestrijding en sociale ontwikkeling

Doelstelling acht behelst armoedebestrijding en sociale ontwikkeling en verwijst terug naar de millenniumdoelstellingen, met focus op de bestrijding van extreme armoede en honger (millenniumdoelstelling 1), op gezondheidszorg (millenniumdoelstellingen 4 – 6) en het partnerschap voor ontwikkeling (millenniumdoelstelling 8). Nieuw is de integratie van ecologische duurzaamheid (millenniumdoelstelling 7) in onze ontwikkelingssamenwerking.

De economische crisis mag niet ten koste gaan van de ontwikkelingslanden, herhaalt de minister-president. De Vlaamse Regering wil dan ook een extra inspanning doen om de 0,7%-norm te halen. Ook de andere internationale afspraken inzake effectiviteit van ontwikkelingshulp – de Verklaring van Parijs en de Agenda voor Actie van Accra – worden gehonoreerd. De minister-president verwijst in dat verband ook naar de jarenlange samenwerking met Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Het Vlaamse beleid heeft onder meer in Malawi tot prachtige resultaten geleid inzake voedselbevoorrading en gezondheidszorg. Dat moet worden doorgezet op een efficiënte manier door de beperkte middelen goed in te zetten. Soortgelijke ervaringen zijn er met Zuid-Afrika en Mozambique, hoewel daar op grond van doorlichtingen en audits wel enige aanpassingen dienen te gebeuren. Het maken van de juiste keuzes, kan een wereld van verschil betekenen voor de inwoners van de betrokken partnerlanden.

De sectorale aanpak in die landen vindt de minister-president ook vermeldenswaard. Inzake landbouw wil Vlaanderen een bijdrage leveren aan de verbetering van landbouw- en voedselzekerheid in Zuidelijk Afrika, met aandacht voor kleine familiale landbouwbedrijfjes en afgestemd op de nationale prioriteiten inzake voedselzekerheid van het ontvangende land. Ook microfinanciering en kmo-ontwikkeling behoren tot de mogelijkheden.

Minister-president Peeters wil in de lopende legislatuur ook verder werk maken van de ontwikkeling van een beleidskader voor noodhulp, teneinde de heersende versnippering en projectmatige aanpak te overstijgen. De klemtoon zal dus verschuiven enigszins weg van acute noodhulp.

Bovendien bestaat de expliciete wil om de specifieke ontwikkelingssamenwerkingsdecreten – dat over de gemeentelijke convenanten, over ontwikkelingseducatie en over het waarborgfonds voor microfinanciering – te stroomlijnen naar de ontwikkelingscontext. Er moet tijdens deze legislatuur worden nagegaan waar efficiëntiewinst kan worden geboekt. Het vierde pijlersteunpunt wordt insgelijks verder uitgebouwd met bijzondere aandacht voor een aantal herkomstlanden van nieuwe Vlamingen.

Performante ontwikkelingssamenwerking moet van hoge kwaliteit zijn, besluit minister-president Peeters. Dat is misschien een evidentie, maar ze mag al eens worden geëxpliciteerd.

10. Strijd tegen de gevolgen van de klimaatverandering

Als laatste doelstelling is in de beleidsnota de strijd tegen de gevolgen van de klimaatverandering opgenomen. Daarin kan Vlaanderen een eigen, niet onbelangrijke verantwoordelijkheid opnemen, stelt minister-president Peeters nog. De aanpassing aan de klimaatverandering zal structureel worden geïntegreerd in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Afsluitend onderstreept hij dat de beleidsnota de volle vijf jaar van de legislatuur bestrijkt. De jaarlijkse beleidsbrieven worden gedetailleerder. En met de inbreng van het parlement en deze commissie moet het beleid nog sterker worden, besluit minister-president Kris Peeters.

II. BESPREKING

1. Internationale Politiek

1.1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1.1. Tussenkoms van mevrouw Fientje Moerman

Mevrouw *Fientje Moerman* vindt de ambitie om Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten en in dat verband met de andere beleidsniveaus samen te werken zeer terecht. Ze wenst echter wel enkele randbemerkingen te maken.

In eerste instantie heeft ze niet de indruk dat de bevoegdheden van Vlaanderen door de andere niveaus altijd worden gerespecteerd, wat toch een minimale vereiste is als er van een reële samenwerking sprake moet zijn. Het lid verwijst in die zin naar de beleidsnota van de vorige federale minister van Buitenlandse Zaken, die – voor zover zij weet – blijft gelden en waarin duidelijk een aantal zaken zijn opgenomen die hic et nunc duidelijk contra legem zijn. De minister-president heeft in antwoord op een actuele vraag daarover in de plenaire vergadering, beloofd een oogje in het zeil te zullen houden. Maar dat acht het lid niet voldoende. Welke concrete actie heeft de minister-president al ondernomen of is hij nog van plan te nemen, vraagt mevrouw Moerman. Durft hij dergelijke openlijke recuperatie vanwege het federale niveau formeel aan de kaak stellen? Een en ander tast volgens het lid danig het potentieel buitenlands beleid van Vlaanderen aan.

Voorts wil mevrouw Moerman nog weten hoever het staat met de aangekondigde grondige doorlichting van de diplomatieke vertegenwoordiging van Vlaanderen in het buitenland. Er werd dienaangaande bij de bespreking van de begroting 2010 verwezen naar de beleidsnota. Op bladzijde 56 daarvan leest ze dat de minister-president opdracht zou geven aan het departement om na te gaan hoe dat netwerk op regelmatige tijdstippen kan worden geëvalueerd. Dat kan volgens het lid wel leiden tot een verfijning van de taakstelling, maar zij meent dat er vooral nood is aan een duidelijke visie over hoe Vlaanderen op de kaart moet komen, over wat van de diplomaten wordt verwacht en welk ‘merk’ ze zullen uitdragen. Wordt het Vlaanderen zelf of de Brussel-is-onze-hoofdstad-visie? Want Brussel heeft onbetwistbaar ook een duidelijke merk- en marktwaarde.

Met het oog op de samenwerking van Vlaanderen met internationale en multilaterale organisaties en in het licht van de veelheid aan dergelijke internationale en multilaterale instellingen, vraagt mevrouw Moerman zich af of Vlaanderen met zijn beperkte capaciteit niet nog selectiever en met echte zwaartepunten moet gaan werken om ook werkelijk te kunnen wegen op het beleid van die instellingen. Als voorbeeld haalt ze het Vlaams Trustfonds bij de Unesco aan.

Voor wat betreft de EU als globale speler – strategische doelstelling 2 – erkent ook mevrouw Moerman dat er grote veranderingen op stapel staan. Zij stelt dat daarop een proactieve reactie nodig is. In dat verband heeft ze een aantal vragen. Hoe zijn de contacten met de Vlaamse Europarlementsleden gestructureerd? Wordt met hen gepraat op een structurele manier? Zo weten de Franse Europarlementsleden steeds precies welke positie hun land wil innemen ten aanzien van Europese wetgevende initiatieven. Ze weten exact wat de belangen zijn van wie ze vertegenwoordigen, stelt mevrouw Moerman.

De Lissabonstrategie loopt eind 2010 ten einde en dan zou de doelstelling van het investeren van 3 percent van het brp (bruto regionaal product) in onderzoek en ontwikkeling een feit moeten zijn. Aangezien dat niet het geval is, is die datum verschoven naar 2020. Het lid vreest dat dit zal blijven gebeuren en dat op een bepaald moment de achterstand onoverbrugbaar zal worden. Ze heeft uit recente berichtgeving in de pers overigens opgemerkt dat ook de minister-president nu aan de alarmbel trekt wat onze economische positie betreft.

De Dienstenrichtlijn moet omgezet zijn tegen eind 2009. Lukt dat, wil mevrouw Moerman weten. Vlaanderen lijkt een deel van de verantwoordelijkheid te dragen van een mogelijke vertraging, die onder meer zou zijn opgelopen bij de screening van de bestaande regelgeving. Dienaangaande had ze van de minister-president graag een stand van zaken gekregen.

Bij het Europees voorzitterschap zal Vlaanderen ook het voorzitterschap van de Raad Leefmilieu opnemen. Het komt haar bepaald spijtig voor, mocht Vlaanderen op dat ogenblik nog kampen met een achterstand in het omzetten van milieuriichtlijnen.

Inzake wapenhandel wenst mevrouw Moerman de minister-president een rustiger periode toe dan toen zij deze materie nog zelf moest doen. Ze benadrukt dat het een heel complexe materie is en haalt daarbij met name het specifieke probleem van de doorvoervergunningen aan. Daar kunnen alleen maar problemen van komen, meent het lid. Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel wordt het hele proces van toekenning – zoals in de uitvoerende lidstaat is gebeurd voor de uitvoervergunning – volledig ten gronde overgedaan. België is enigszins strenger dan vele andere lidstaten en riskeert nee te zeggen waar anderen ja zeiden, stelt het lid. Ze voorspelt nadien al snel telefoon van het federale niveau om te melden dat er contacten waren met de ambassadeur van het uitvoerende land die problemen heeft gemeld. Met vervolgens een aanmoediging om er nog eens over na te denken, weet mevrouw Moerman uit eigen ervaring. Ofwel wordt alles puur formeel beschouwd, wat beter is. Maar ultiem raadt het lid aan het instrument op zichzelf, de doorvoervergunning, integraal door te lichten om na te gaan of ze wel nodig is. Slechts een klein aantal EU-landen hanteert immers dit instrument.

De grotere internationale bereikbaarheid en een gunstige profilering voor buitenlandse investeerders in Vlaanderen behelst vele factoren volgens mevrouw Moerman. Dat gaat van reële en meetbare aspecten, die doorgaans de essentie vormen voor de leden van een raad van bestuur van geïnteresseerde bedrijven (vennootschapsbelasting, afschrijvingsmogelijkheden e.d.m.), tot bepaalde niet-tangibele, subjectieve zaken. Een indruk van verkramptheid meegeven aan het buitenland is alvast uit den boze stelt het lid. Dat zou volgens haar nefast zijn voor de aantrekkelijkheid ten aanzien van potentiële investeerders. Meer bepaald het beleid inzake meertalig onderricht in scholen kan in die zin een positieve bijdrage leveren. De Franse Gemeenschap staat in die zin al verder, oppert ze.

1.1.2. Tussenkoms van de heer Jan Roegiers

De heer Jan Roegiers vindt de beleidsnota in globo niet slecht. Hij is in elk geval stevig onderbouwd voor wat betreft de omgevingsanalyse. Maar verder staat de nota behoorlijk

in contrast tot de eigen aard van de minister-president, stelt hij: voor een man met grote daadkracht, lijkt deze beleidsnota weinig concrete stappen aan te brengen. Het is zoeken naar concrete voorstellen.

Het lid herinnert zich verder dat de minister-president in antwoord op een schriftelijke vraag van hem, stelde dat Vlaanderen als kleine niet-statelijke speler, in zijn buitenlands beleid op een realistische wijze met een thema als de internationale mensenrechtendialoog moet omgaan. Dat vindt de heer Roegiers al te bescheiden. Zijns inziens zou een kleine niet-statelijke speler net meer ambitie aan de dag moeten leggen. Hij verwacht dan ook dat de beleidsnota in de loop van zijn geldigheidsperiode nog geconcretiseerd zal worden, onder meer via de beleidsbrieven.

Ook de heer Roegiers beaamt dat bevoegdheden wederzijds gerespecteerd moeten worden, wat samenwerking overigens geenszins uitsluit. Hij vraagt echter wel om uitermate alert te blijven. In het verleden zijn er immers ook al heel wat pogingen tot recuperatie geweest. Hij is het dus eens met de kritiek van mevrouw Moerman, maar hoopt dat Open VLD dat standpunt ook in de Kamer durft te verdedigen.

Daarop inpikkend verklaart mevrouw *Fientje Moerman* dat het in een rechtsstaat maar logisch is dat er respect wordt opgebracht voor de bestaande wetten en bevoegdheden.

De heer *Jan Roegiers* mist verder in de beleidsnota ook het Euro-Mediterraan Partnerschap en het hele Barcelonaproces. Dat bevreedt hem, niet in het minst omdat een van de meest daarbij betrokken staten Marokko is. Dat land heeft ten overstaan van de Europese Unie intussen een geprivilegieerde status verworven en wordt strategisch, politiek en economisch een steeds belangrijker partner. De heer Roegiers vindt het vreemd dat dit is vergeten, vooral met het oog op de ongeveer 500.000 mensen van Marokkaanse origine die in België – vooral dan in Vlaanderen en Brussel – leven. Het lid stelt dat bij het vermelde partnerschap overigens wel nog een aantal kritische vragen gesteld kunnen worden. Hijzelf zal de minister-president overigens weldra bevragen over het visserijakkoord tussen de Europese Unie en Marokko.

De spreker blijft zich verder ook zorgen maken over het feit dat de directeur van het Vlaams Huis in New York vervangen is door de persoon die tot voor kort de Vlaamse vertegenwoordiger was bij de multilaterale instellingen in Genève. De aanwezigheid van een vertegenwoordiger van Vlaanderen in Genève acht de heer Roegiers extreem belangrijk te zijn, in het licht van het steeds toenemende belang van de multilaterale organisaties. Hij verzoekt de minister-president dan ook, van zodra dit mogelijk is, die post van vertegenwoordiger terug in te vullen. Het hoeft daarbij overigens niet noodzakelijk over dezelfde persoon te gaan, zolang de post in kwestie maar opnieuw bezet wordt.

Hij herkent verder twee periodes inzake beleid aangaande wapenhandeldossiers: met name de periode waarin mevrouw Moerman als bevoegd minister fungeerde en de periode waarin haar opvolgster, mevrouw Ceysens, die functie bekleedde. Dat er een wezenlijk verschil in aanpak was, toont volgens hem onomwonden de nood aan een strikt en degelijk decreet aan, waarin er plaats is voor aspecten van mensenrechten en van veiligheid in de landen van bestemming en met een evenwichtige opbouw, dat ook toelaat zonder veel omhaal vergunningen te weigeren. Een degelijk en eenduidig decreet vormt op die manier ook een bescherming voor de bevoegde minister tegen allerlei ongeoorloofde externe druk. De heer Roegiers engageert zich ten volle voor de opmaak van een dergelijk decreet.

De heer Roegiers heeft ook zitting in het Beneluxparlement, net als de eveneens hier aanwezige heren Caluwé en Hendrickx. Hij verwacht dat de minister-president hen als Vlaamse afgevaardigden ook informeert, brieft en gebruikt om dossiers die voor Vlaan-

deren belangrijk kunnen zijn, maar op een lager niveau dan de EU en op een hoger dan louter Belgisch niveau behandeld kunnen worden, degelijk voor te bereiden.

1.1.3. Tussenkoms van de heer Luckas Van Der Taelen

De heer *Luckas Van Der Taelen* verklaart altijd enigszins onder de indruk te zijn van lange beleidsteksten, vooral als men voorhoudt alles wat erin staat ook op vijf jaar effectief te kunnen waarmaken. Hij citeert Deng Xiao Ping met wat hij zelf als een van de belangrijkste politieke stellingen van de vorige eeuw beschouwt: het maakt niet uit welke kleur de kat heeft, als ze maar muizen vangt. Die uitspraak heeft ontzettend afbreuk gedaan aan de verlamme kracht van de ideologie, vindt het lid, en het China dat men op vandaag kent, is volgens hem dan ook de resultante van dergelijke uitspraken. De heer Van Der Taelen meent dat het de hoogste tijd wordt om onbevangen na te denken over hoe Vlaanderen kan profiteren van de internationale demarches die in België gebeuren. In het kader van de ook door de minister-president gewenste ‘gestroomlijnde samenwerking met andere entiteiten in het land’, lijken hem de resultaten belangrijker dan het feit of die al dan niet worden gehaald onder de noemer van het Belgische dan wel het Vlaamse merk, als een en ander maar werk en jobs oplevert. Het komt er volgens het lid op aan – ook op buitenlandse handelsmissies – zonder koudwatervrees met dat Belgische merk om te gaan. Het federale niveau wordt nu nog te vaak als een soort ‘buitenland’ beschouwd als het erop aan komt Vlaamse belangen te behartigen.

Hetzelfde geldt volgens het lid voor de concrete Vlaamse koers inzake het uitbouwen van de Vlaamse diplomatie en de Vlaamse Huizen. Hij meent dat de meest efficiënte en pragmatische weg daarvoor een vorm van samenwerking zou kunnen zijn met het federale niveau. De andere – meer ideologische – optie zou zijn dat de Vlaamse Regering bereid is veel geld neer te tellen voor het bouwen van Vlaamse Huizen en zich enkel toespitst op een louter Vlaamse diplomatie.

Na deze meer algemene beschouwingen, wenst de heer Van Der Taelen ook nog enkele punctuele vragen te formuleren. Hoe denkt de minister-president te kunnen wegen op de Belgische vertegenwoordiging in de internationale instellingen? Dat is immers uitermate belangrijk, maar niet evident. Wat met de Unesco, wil de heer Van Der Taelen nog weten.

Inzake het omzetten van de Europese regels naar eigen regelgeving is Vlaanderen niet meteen de beste leerling van de klas, heeft het lid begrepen. Hij herinnert zich dat die klacht ook al in de loop van de jaren negentig werd geformuleerd. Dat is des te meer bevreemdend voor een land dat quasi het meest Europees gezinde is van de EU en er ook de eerste president van mag leveren. Welke zijn de verklarende factoren voor die vaak langdurige en moeilijke omzetting van Europese regelgeving? En heeft de minister-president ook in dat verband ambities?

De heer Van Der Taelen merkt nog op dat hij het ongehoord vindt dat bepaalde malafide Belgische figuren intussen de Europese context zijn beginnen aanwenden om onze communautaire – in casu bepaalde burgemeesterstoestanden in een aantal faciliteitengemeenten – kwesties naar dat hogere niveau te tillen. Met name het forum van de Raad van Europa is daarvoor al gebruikt en misbruikt. Hoe gaat minister-president Peeters daarmee om? De buitenwereld krijgt door dit onverantwoorde optreden een hele verkeerde indruk van Vlaanderen en België. Een en ander zou door positieve en assertieve diplomatie gecounterd moeten worden.

De Benelux is ongetwijfeld een eerbiedwaardige instelling, die iedereen wel kent van naam. Maar wat is de precieze meerwaarde van de Benelux en hoe kan die mogelijk vergroot worden, wil het lid weten. En in welke verhouding staat de Benelux tot de bilaterale relatie met Nederland?

Moet de Nederlandse Taalunie ook geen actie beginnen voeren ten aanzien van Wallonië, waar intussen immersiescholen een generatie beginnen af te leveren die goed Nederlands spreekt? Het lijkt de heer Van Der Taelen bizar wel iets te doen in verre landen, maar niet naast de eigen deur.

Het lid maakt de minister-president ook attent op een steeds terugkerend gevaar inzake de culturele eigenheid binnen de Europese Unie: in het kader van een handelsovereenkomst mag kunst niet als een gewoon product worden beschouwd. Binnen de Europese Unie leeft bij sommigen immers de idee dat elke vorm van toelage van de overheid aan een Europese film concurrentievervalsing is, omdat Amerikaanse film nu eenmaal zonder subsidie werkt. Dergelijke steun moet volgens de heer Van Der Taelen en vele anderen echter wel kunnen. Hij waarschuwt daarbij dat de parallel kan worden getrokken met de openbare omroepen in Europa, waarbij de – zich steeds uitbreidende – Europese Unie wel eens de druk om te snoeien in wat de overheid voorziet, zou kunnen doen oplopen. Een proactieve aanpak van die twee domeinen lijkt de heer Van Der Taelen dan ook aangewezen.

1.1.4. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* kan zich absoluut terugvinden in de beleidsnota en acht het een, zowel qua opzet als qua samenhang, erg evenwichtig document met een duidelijke wil om realistische en pragmatische stappen te zetten en vooruitgang te boeken. Principes, pragmatiek en het leggen van de juiste verbanden zijn de sleutelwoorden van deze al bij al toch behoorlijk vernieuwende nota. De concretisering van een en ander zal zich volgens haar in de loop van de volgende jaren moeten materialiseren. Afgezien van deze positieve algemene beschouwing, heeft ze enkel een aantal vragen van meer punctuele aard.

Het verheugt haar te lezen dat Vlaanderen wil wegen op de vertegenwoordiging in (bestuurslichamen van) de internationale en multilaterale instellingen waarvan het lid is. Ook de grotere interdepartementale afstemming en coördinatie binnen Vlaanderen kan ten volle haar goedkeuring wegdragen. De ervaring van de laatste jaren leert dat dat tot op heden te weinig gebeurt, meent ze. Er werd te veel op het eigen terrein (leefmilieu, buitenlands beleid, cultuur enzovoort) vergaderd en te weinig onderling afgestemd of algemeen politiek aangestuurd. In dat verband drukt ze ook de hoop uit dat de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB), als instrument voor het maken van standpuntafspraken binnen de Belgische optiek, in de loop van de legislatuur toch een aantal keren zal kunnen samenkomen met een zinvolle agenda én vooral ook met resultaat.

Het is volgens mevrouw Poleyn ook positief dat de mensenrechten zo centraal worden gesteld in deze nota. Dat een en ander gebeurt in het kader van de aangekondigde mensenrechtentoets zal ons ook nopen tot een internationale, of minstens Europese, vergelijking. Ook zij ziet in deze een rol weggelegd voor een Vlaamse vertegenwoordiger in Genève, in casu ter bewaking en opvolging van de naleving van diverse ter zake relevante verdragen en protocols. Het lid denkt daarbij ook specifiek aan het protocol tegen foltering, waarover ze nog laat opmerken dat we finaal waarschijnlijk een commissie voor de mensenrechten, of een soortgelijk orgaan, zullen moeten oprichten. Ook zij had derhalve van de minister-president graag vernomen of er ondertussen al min of meer concrete plannen zijn om die post opnieuw in te vullen.

Nog in verband met die mensenrechten, wordt in de beleidsnota gewag gemaakt van de rol die is weggelegd voor herinneringseducatie door middel van, onder meer, het platform dat in de kazerne Dossin zou worden opgericht. Het hele herinneringseducatieverhaal – ook met zijn internationale ramifications – is ongetwijfeld positief, maar een en ander moet voor mevrouw Poleyn ook het louter herdenken van het verleden overstijgen en moet ultiem vooral ook fungeren als brede vorm van vredesopvoeding. De didactiek is aanwezig om

jongeren of jongvolwassenen duidelijk te maken dat ze uit het verleden lessen kunnen trekken voor hun eigen leefomgeving en tijd, en dit op een interpersoonlijk niveau (de zogenaamde ‘kleine vrede’) zowel als op wereldniveau (de zogenaamde ‘grote vrede’).

Qua benadering van het Europees gegeven, spreekt mevrouw Poleyn haar tevredenheid uit over het feit dat, zoals ook reeds naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen werd aangehaald, er wel degelijk communicatie-initiatieven zullen worden ondernomen naar de burgers toe. Qua grensoverschrijdende samenwerking in Europees verband, is ze ook positief over het feit dat Vlaanderen zijn rol opneemt in de twee EGTS-verbanden die momenteel zijn aangegaan tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk en Wallonië. Die twee samenwerkingsverbanden zijn nu het opstartstadium voorbij, maar moeten nog een eigen dynamiek ontwikkelen. Dienaangaande blijft ze echter wel met de vraag zitten of en hoe de vanuit Vlaanderen vooropgestelde besparingen ten aanzien van het EGTS-gegeven kunnen worden gerijmd met het feit dat het hier toch om een internationale afspraak tussen verschillende partners gaat. Kan een van de partners hier überhaupt wel zonder meer op zijn engagementen korten? Ze had deze vraag overigens reeds tijdens de begrotingsbesprekingen te berde gebracht, maar heeft het toen beloofde aanvullende antwoord vooralsnog niet mogen ontvangen. Desgevallend kan ze er ook mee volstaan dat de minister-president haar schriftelijk aanvullende informatie over deze kwestie zou bezorgen.

Het trustfund van de Unesco zou luidens de beleidsnota meer worden afgestemd op de Vlaamse prioriteiten. En zoals we allemaal weten is de Unesco vooral toegespitst op onderwijs en cultuur. In de mate dat er momenteel al prioriteiten worden afgebakend binnen het Vlaams buitenlands beleid, gebeurt dat op de meest doorgedreven manier op het domein van de ontwikkelingssamenwerking. En hier wringt het schoentje, want net daar worden die twee specifieke sectoren niet als Vlaamse prioriteiten vermeld. Hier zit dus potentieel wel een zekere incongruentie.

1.1.5. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verklaart dat haar fractie zich in algemene termen zeer zeker achter het vooropgestelde beleid kan scharen. Ten persoonlijke titel heeft ze echter wel een tweetal bedenkingen omtrent punten die niet of te weinig zijn uitgewerkt.

Bij het aspect interculturele uitwisseling en dialoog, laat ze opmerken dat er zoiets als een Euromediterraan Parlement bestaat. Daarbinnen heeft België één zetel, maar de bevoegdheden situeren zich hoofdzakelijk op het niveau van de gemeenschappen. Het lijkt haar dan ook interessant na te gaan in hoeverre het voor Vlaanderen mogelijk is de bestaande strakke zetelstructuur te doorbreken dan wel op een andere manier een link te leggen naar dit gegeven. Zo heeft de Anna Lindhstichting – die mee de spil vormt van deze interculturele dialoog – ook een aanspreekpunt in België, met name via de Koning Boudewijnstichting. Kortom, kan er vanuit de interculturele dialoog met de Euromediterrane landen niet een stap in de richting van een nauwere samenwerking worden gezet, mede om de hier in Vlaanderen onmiskenbaar aanwezige expertise te kunnen benutten? Naast het rechtstreeks financieren van de Anna Lindhstichting kan waarschijnlijk ook via de Koning Boudewijnstichting de interculturele dialoog bevorderd worden.

Het hele beleid inzake asiel en migratie en ook het principe van de gezinshereniging worden momenteel op federaal niveau onder de loep genomen, weet mevrouw Pehlivan. In het kader van de promotie van de Nederlandse taal via de Nederlandse Taalunie herinnert ze zich dat, naast en samen met het concept van de integratie en de inburgering, minister Bourgeois gesteld heeft lessen Nederlands te willen organiseren in bepaalde landen van herkomst. In hoeverre heeft dat een impact op het buitenlandse beleid van de minister-president? Zal dit via de structuur, de kanalen en faciliteiten van onder meer de Nederlandse Taalunie gebeuren? Zijn er desgevallend al contacten?

1.1.6. Tussenkoms van de heer Marc Hendrickx

De heer *Marc Hendrickx* meent te mogen constateren dat algemeen een consensus bestaat over het feit dat Vlaanderen verder op de kaart moet worden gezet. Een coherent Vlaams internationaal beleid moet volgens het lid een positieve voortzetting van de eerder reeds gezette stappen garanderen. Het samenbrengen en beter coördineren van de verschillende betrokken departementen en domeinen vormt daarbij een goede zaak, vindt hij. Voor de N-VA mocht het weliswaar nog wat concreter, met nog meer ambities. Maar door de economische conjunctuur zijn de randvoorwaarden voor het voeren van een meer ambitieus buitenlands beleid nu eenmaal niet vervuld. Daarom kan hij zeer wel begrip opbrengen voor de gelichte beleidsopties. Namens zijn fractie laat hij echter wel verstaan dit beleid en de bakens ervan nauwgezet te zullen opvolgen en bewaken, mee omdat op het federale niveau een aantal mensen al duidelijk aanstalten hebben gemaakt om de klok terug te draaien en de bakens de facto opnieuw te verzetten in het voordeel van het federale niveau.

Naast deze meer algemene beschouwing, wenst de heer Hendrickx ook nog enkele meer specifieke vragen te stellen. Zo stelt hij vast dat voor wat een aantal Centraal- en Oost-Europese landen betreft waarmee al een samenwerking bestond, en die intussen lid van de EU zijn geworden, in de beleidsnota een streven naar bijsturing en evaluatie is opgenomen. Welke criteria of normen daartoe worden gehanteerd, vindt het lid echter nergens terug. Dienaangaande had hij dan ook graag wat meer toelichting gekregen.

Met betrekking tot een specifieke regeling voor de wapenhandel op Vlaams niveau, verwacht de heer Hendrickx – precies omdat hij beseft dat het hier om een gevoelig en netelig dossier gaat – van de minister-president toch een min of meer duidelijk tijds kader voor de aanvang van de aangekondigde besprekingen.

Aan de Vlaamse Unesco-commissie zou een actieve rol worden gegeven bij de invulling van het Belgische lidmaatschap van de uitvoerende raad van Unesco. Wat moet het lid zich daar precies bij voorstellen?

Inzake het Belgische EU-voorzitterschap en de zichtbaarheid van de deelname van de deelstaten daaraan, en meer algemeen inzake de deelname van deelstatelijke ministers aan Europese ministerraden, dient een en ander door een aanpassing van het tussen de betrokken overheden (federatie, gewesten en gemeenschappen) bestaande – uit 1994 daterende – samenwerkingsakkoord beter gekaderd te worden. Is daarmee al een begin gemaakt?

In een advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) bij de voorliggende beleidsnota las de heer Hendrickx dat het potentieel van de lokale overheden als mogelijke partner van het beleid te weinig wordt benut. Anderzijds krijgt het beleid in datzelfde advies wel degelijk ook lof toegezwaaid, onder andere voor de continue inspanningen ten aanzien van onze partnerlanden in Zuidelijk Afrika.

Ten slotte zou de Benelux, weliswaar in een veranderde samenstelling en via een andere vorm van samenwerking, volgens het lid inderdaad een hefboomfunctie kunnen bekleden, zoals ook wordt aangegeven in de beleidsnota. Hij sluit zich dienaangaande aan bij de eerdere opmerking van de heer Roegiers, dat het opportuun ware daar ook beter gebruik te gaan maken van de Vlaamse afgevaardigden in het Beneluxparlement. Hij hoopt dat deze daar over de partijgrenzen en zelfs over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, zullen kunnen samenwerken ter bevordering van de Vlaamse belangen.

1.1.7. Tussenkoms van de heer Wilfried Vandaele

De heer *Wilfried Vandaele* focust nog even heel specifiek op de samenwerking Vlaanderen-Nederland en de Nederlandse Taalunie. Er wordt in de beleidsnota ook een paragraaf

gewijd aan de Commissie voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland. Dat laatste werd reeds in 1995 ondertekend en goedgekeurd. Naast het Taalunieverdrag waarin de samenwerking op het gebied van taal en letteren wordt geregeld, is het Cultureel Verdrag gericht op de ruimere culturele context in de sectoren onderwijs, media, wetenschapsbeleid, welzijn enzovoort. Een ander belangrijk verschil tussen de beide verdragen is gelegen in de financiering. De vaste verdeelsleutel van de Taalunie, een derde Vlaanderen, twee derden Nederland geldt immers niet voor het Cultureel Verdrag, waar een fiftyfiftysysteem wordt gehanteerd. Verder onderscheid bestaat er nog in dat het secretariaat van het Cultureel Verdrag zich in Brussel bevindt, dat van de Taalunie in Den Haag.

In de loop van het jaar 2009 werd het Cultureel Verdrag doorgelicht door een Nederlands bureau. En in de beleidsnota leest het lid dat volgens de minister-president de resultaten van deze doorlichting eigenlijk nog niet zijn geanalyseerd. Desalniettemin blijkt dat in de begroting wel al op een en ander vooruit gelopen wordt, aangezien de subsidie aan het Cultureel Verdrag teruggeschroefd wordt met 110.000 euro, om zo nog op 163.000 euro uit te komen. In het licht van de hoger vermelde verdeelsleutel komt het de heer Vandaele voor dat deze ingreep niet zonder gevaar is. Op termijn dreigt men hierdoor namelijk ook de Nederlandse subsidie in het gedrang te brengen. Vooralsnog – in casu voor het komende jaar – blijkt dat nog niet het geval te zijn, maar de ervaring leert dat zo'n situatie doorgaans niet blijft duren. Hij erkent daarbij volmondig dat het schijnbaar om een kruimel gaat in vergelijking met de bedragen die worden uitgetrokken voor de Taalunie, voor de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de Buren, maar meent dat het bij het Cultureel Verdrag toch om een uniek en beschermenswaard instrument gaat. De beperking loopt stilaan op tot een quasihalvering van de budgetten, wat volgens het lid een weinig bemoedigend signaal naar al diegenen die werken en streven in het kader van de Nederlands-Vlaamse samenwerking. Er is niet veel verbeelding voor nodig om dit te zien als een soort miskennen van de Nederlands-Vlaamse samenwerking op het terrein dat bestreken wordt door het Cultureel Verdrag. Gaat het om een met de andere partner afgesproken eenmalige vermindering of niet? En hoe ziet de minister-president de toekomst van het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland?

1.1.8. Tussenkomen van de heer Johan Verstreken

De heer *Johan Verstreken* vindt in de beleidsnota een groot aantal van de verzuchtingen van de vorige legislatuur terug: de grensoverschrijdende samenwerking met Noord-Frankrijk en met Nederland, een meer proactief beleid naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel toe, uitbouw van een publieksdiplomatie, internationale promotie van de havens (Flanders Port Area) en de promotie van Vlaanderen in het buitenland. Op pagina 58 las de heer Verstreken over het 'Flanders Inspires International Visitors Programme' dat in het najaar 2009 van start zou gaan. Van de minister-president had hij graag vernomen wat hij zich daarbij precies moet voorstellen.

Hij waardeert de aandacht die ook bij collega's gaat naar de Nederlandse Taalunie. Op cultureel vlak wil hij graag weten wat de minister-president bedoelt als hij het heeft over het stimuleren van de internationale ontsluiting van Vlaamse artistieke producties. Ongetwijfeld is dat zeer positief, maar hoe zal dat in zijn werk gaan? Is dat een opdracht voor de minister van Cultuur? Ook leest het lid in de beleidsnota dat in de voorbije decennia van Vlaams buitenlands beleid de culturele dimensie wat op de achtergrond is geraakt, hetgeen meer en meer als een gemis wordt ervaren. Hoe denkt de minister-president dat gemis dan in te vullen? Hij doet er meteen een suggestie bovenop en stelt dat Nederland al meer dan 25 jaar een ambassadeur voor internationale culturele samenwerking heeft. Doel van het Nederlands internationaal cultuurbeleid is Nederlandse kunst te exporteren en omgekeerd buitenlandse cultuur te importeren. Dat gebeurt via netwerken, subsidies, beleidsontwikkeling en de ambassadeur heeft daarin eveneens een coördinerende, onder-

steunende en helpende rol, stelt de heer Verstreken. Een en ander lijkt in elk geval vruchten af te werpen qua versterking van het Nederlands imago in het buitenland. Misschien is dat ook voor Vlaanderen een valabele optie.

Ten slotte vraagt de heer Verstreken nog naar een stand van zaken met betrekking tot de zogenaamde ‘Verklaring van de Menenpoort’, dit in het kader van de geplande omvangrijke herdenking van de Eerste Wereldoorlog (WOI).

1.1.9. Tussenkoms van de heer Paul Delva

De heer *Paul Delva* vindt het vooral positief dat hij duidelijke verbanden ziet tussen de begroting en de toelichting bij de begroting enerzijds en de beleidsnota anderzijds. Dat wijst volgens hem op beleidsmatige coherentie.

In verband met de samenwerking met Québec staat in de beleidsnota dat deze in de voorbije jaren geïntensifieerd werd en dat men deze in de komende jaren wenst verder te zetten. Om welke soort van samenwerking gaat het dan vooral: economische of culturele, of algemeen? Het lid las immers verderop in de nota dat er kortelings een vrijhandelsakkoord tussen de EU en Canada zal worden gesloten. Hij vroeg zich af in hoeverre dit laatste een impact zou kunnen hebben op onze relaties met Québec.

De heer Delva stelt verder vast dat de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen in zijn advies bij de beleidsnota nogal wat nadruk legt op de mensenrechtenthematiek en op de coördinatie en opvolging van die thematiek binnen Vlaanderen. De spreker meent te weten dat er recent een coördinator mensenrechten is aangeworven op het Departement internationaal Vlaanderen. Het lid had dienaangaande graag vernomen wat zijn taak is? En is die aanwerving en taakinvulling een antwoord op de hoger genoemde suggestie van de strategische adviesraad? Het lid vraagt ten slotte nog naar eventuele verslagen van het werk van die mensenrechtencoördinator, deze kunnen immers mee inzicht helpen verlenen in de precieze inhoud van die functie.

Hij heeft het vervolgens nog over de ASEM-top (Asia-Europe Meeting) tijdens het Belgische EU-voorzitterschap. Er komen bij die gelegenheid zeer veel belangrijke figuren uit Azië naar Vlaanderen en Brussel. Het lijkt hem dan ook vanzelfsprekend dat Vlaanderen daar proactief op zou inspelen.

Op pagina 24 van de beleidsnota wordt gewag gemaakt van een meer competitieve Europese Unie. Dienaangaande vraagt hij zich af of er binnen Vlaanderen mensen zijn die zich toeleggen op het verkennen en kenbaar maken van de verschillende mogelijke subsidies vanuit Europa voor verenigingen, overheden en bedrijven. Kan iemand hen bijstaan in dat verband, voor aanvragen, documenten en dies meer?

De strategische adviesraad drong ook aan op meer vergaderingen van de ICBB. Tot nog toe blijkt die over de loop van een hele legislatuur vaak maar een paar keer samen te komen. De heer Delva steunt die vraag, maar erkent tegelijk dat Vlaanderen dat niet alleen kan bewerkstelligen. Het staat echter buiten kijf dat het wel nuttig zou zijn om op dat forum bepaalde meer delicate zaken aan te kaarten, zoals de vraag naar een nieuw diplomatiek statuut voor Vlaams personeel in het buitenland en de kwestie van een nieuw samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging binnen de Europese instellingen enzovoort. Er zijn zijns inziens in elk geval genoeg knelpunten en hete hangijzers die een meer frequente bijeenroeping van de ICBB rechtvaardigen.

Het verheugt het lid verder dat de minister-president de Vlaamse afvaardiging bij de permanente vertegenwoordiging bij de EU – die in veel dossiers een cruciale rol speelt – wil

versterken. Heeft hij enig idee om hoeveel ambtenaren het dan zou gaan? En hoe verloopt de interactie tussen de verschillende Vlaamse departementen en die ambtenaren concreet, vraagt de heer Delva.

Op pagina 27 van de beleidsnota staat dat Vlaanderen enerzijds volop blijft inzetten op de eigen bevoegdheden als wetgevende regio, maar anderzijds ook rekent op een versterking van de bevoegdheden van het Comité van de Regio's. De heer Delva benadrukt dat die twee elementen vooral samen moeten sporen en dat Vlaanderen ook voluit zijn schouders onder het Comité van de Regio's moet blijven zetten. Hij sluit zich voor het overige aan bij wat de heer Verstreken en anderen hebben gevraagd. Ook hij veronderstelt dat inzake samenwerking over cultuur en internationaal beleid contacten zullen worden uitgebouwd tussen de respectieve ministers. Is er in dat licht ook in overleg voorzien met de grote Vlaamse culturele instellingen die in dat verband idealiter toch een ambassadeursrol zouden kunnen vervullen?

1.1.10. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire

Voorafgaandelijk formuleert de heer *Karim Van Overmeire* de bedenking dat deze commissie vooralsnog altijd vanuit een zekere consensus het buitenlands beleid heeft opgevolgd. Dit met het doel op een constructieve manier gestalte geven aan het Vlaams buitenlands beleid en ook omdat eenieder het belang erkende van het op de kaart zetten van Vlaanderen. Mee daarom vonden meerderheid en oppositie elkaar doorgaans in deze commissie. Het lid somt de basisdoelstellingen van dat beleid op. Ten eerste moeten de Vlaamse belangen in het buitenland worden verdedigd, en moet Vlaanderen duidelijk herkenbaar aanwezig zijn in de internationale context. In de mate dat zijn fractie een maximale invulling van die Vlaamse bevoegdheden terug vond in de beleidsopties, heeft ze ook het Vlaams buitenlands beleid gesteund, stelt de heer Van Overmeire.

Hij betreurt dan ook enigszins dat er weliswaar een vrij accurate omgevingsanalyse wordt gegeven, maar geen historisch overzicht van vijftien jaar Vlaams buitenlands beleid. De heer Van Overmeire gaat terug tot het minister-presidentschap van de heer Luc Van den Brande, die als 'founding father' van het Vlaamse buitenlandbeleid de steun van het Vlaams Belang kreeg. Daarna kwam de periode van de paarse regering, met wel vier buitenlandministers in evenveel jaar. Het buitenlands beleid vormde volgens het lid toen niet bepaald een prioriteit. Daarna kwam minister Bourgeois en sinds enige tijd neemt minister-president Peeters de bevoegdheid over buitenlandse beleid waar. De heer Van Overmeire ziet één grote constante, namelijk het spanningsveld met 'de overkant', het federale niveau. We mogen daar zijns inziens ook niet al te lankmoedig of naïef tegen aankijken. We hebben daar immers te maken met een professionele en goed geoliede machine die het buitenlands beleid nog steeds beschouwt als een federale exclusiviteit. Men is daar overigens vrij open en vrij duidelijk over. Het lid drukt de minister-president dan ook op het hart dat hij alle zeilen zal moeten bijzetten om zelfs maar te behouden wat Vlaanderen momenteel reeds heeft. Assertief optreden zal noodzakelijk zijn om het bestaande te consolideren. Het buitenlands beleid mag dus zeker geen louter accessoir beleid zijn.

De beleidsnota vindt de heer Van Overmeire in dat opzicht in globo weinig inspirerend. Op vele – té vele – domeinen wordt een evaluatie vooropgesteld waaraan dan mogelijks consequenties verbonden zullen worden. Een dergelijke opstelling maakt het voor parlementsleden erg moeilijk om zich een beeld te vormen over het (al dan niet) op stapel staande beleid voor de komende vijf jaar. Zelf hoort hij de minister-president van een grote ambitie gewagen, maar zelfs bij de coalitiepartner N-VA hoort de heer Van Overmeire enige teleurstelling doorklinken. De plannen van minister Bourgeois vond het lid ter zake toch ietwat ambitieuzer klinken en in vergelijking met Schotland staan we zelfs zo goed als nergens, stelt hij.

Het lid ziet hier vooral een Vlaamse Regering die netjes binnen alle lijntjes wil kleuren en liefst ook zo ver mogelijk van de lijntjes weg blijft. Intussen kleurt het federale niveau, om in dezelfde beeldspraak te blijven, bewust met dikke stift flagrant over die lijnen heen. In zijn hoedanigheid van gemeenschapssenator stelde de heer Van Overmeire in de Senaat een vraag aan de heer Leterme, toen nog net minister van Buitenlandse Zaken, over de rol van het federale departement Buitenlandse Zaken in het exportbeleid. Het antwoord was behoorlijk duidelijk en wees, zonder de minste subtiliteit, uit dat men op federaal niveau – niet gehinderd door enige schaamte of terughoudendheid – de Vlaamse bevoegdheidslijnen overschrijdt. Zo werd gezegd dat alle hens aan dek moet worden geroepen voor de export, dat de institutionele debatten belangrijk zijn en dat er respect moet zijn voor elkanders bevoegdheid, maar vooral dat iedereen zich moet inspannen opdat alle bedrijven, Brusselse, Waalse en Vlaamse, meer kansen zouden krijgen op de internationale markt. Minister Leterme vond van zichzelf dat hij op goede weg was, omdat hij zowel in Saoedi-Arabië als in Marokko en Algerije (reis die uiteindelijk niet zou doorgaan) een belangrijke exportmissie had geleid, of mee zou leiden, waarvan ongeveer 200 grotendeels Vlaamse bedrijven deel uitmaakten. Hij wilde ook op dezelfde lijn doorgaan in het belang van het Belgische bedrijfsleven, en dus ook van de Vlaamse bedrijven, zo luidde het. En niets wijst erop dat hij in zijn nieuwe hoedanigheid van federaal premier van dat idee zou zijn afgestapt. De heer Van Overmeire wijst met nadruk op het gevaar van die openlijke stellingen. Bovendien wijst hij de heer Van Der Taelen terecht. Hij stelt dat, wanneer een overheid zomaar een overschrijding van een bevoegdheidsdomein zou kunnen claimen omdat ze pretendeert ter zake efficiënter te zijn, en men dat toelaat, luttele tijd daarna het hek van de dam zou zijn en hetzelfde excuus ook voor andere beleidsdomeinen zou kunnen worden misbruikt. Dan zou het federale niveau bijvoorbeeld Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten kunnen gaan organiseren, alleen omwille van hun eigen efficiëntie. Of zou het federale niveau, omwille van soortgelijke efficiëntieredenen, zich ook op het domein van welzijn kunnen begeven. De heer Van Overmeire onderstreept dat de bestaande bevoegdheidsverdeling hoe dan ook gerespecteerd dient te worden. Respect voor de bestaande bevoegdheidsverdeling moet de minister-president volgens hem dan ook niet alleen in het oog houden, maar ook telkenmale afdwingen.

Uit de omgevingsanalyse heeft het lid opnieuw geleerd hoezeer de positie van Europa in de wereld in de loop van twee of drie generaties veranderd is. De invloed ervan is danig geslonken, stelt hij. Dat duwt iedereen met de neus op de feiten, meent hij: niets is permanent verworven, alles is relatief. De wereld van 1909 of zelfs van 1959 was gewoon ook niet te handhaven, stelt de heer Van Overmeire, en ondanks de verzwakte wereldpositie van Europa is het welzijn van de burgers er wel degelijk sterk op vooruitgegaan. Het is een kwetsbaar stukje paradijs op aarde geworden, stelt hij. Wegen op de wereld zal echter hoe dan ook moeten gebeuren via het Europese niveau, via de Europese Unie dus. Hij benadrukt dat het Vlaams Belang niet tegen Europa is, maar wel tegen het federalistische model van Europa dat al te vaak uitgedragen wordt als alleenzalmakend. In een confederaal Europees model – dat wordt voorgestaan door zijn fractie – zijn samenwerking en gemeenschappelijk optreden naar de buitenwereld insgelijks noodzakelijk, erkent ook de heer Van Overmeire. Hoever de EU dan mag en kan in- en doorwerken op het binnenlandse niveau, is een heel andere kwestie, oppert hij. Zijn fractie is dus alvast niet gekant tegen gemeenschappelijk Europees optreden op wereldniveau.

Op pagina 22 van de beleidsnota vond het lid een bevreedende zin die refereert aan een ‘wereldbestuur’. Als boutade is zulks misschien leuk gevonden, maar aangaande de praxis daarvan rijzen bij hem toch enige vragen. Hoe kan men bijvoorbeeld het politieke basisidee van de trias politica verzoenen met een dergelijk model? Hoe kan een rechterlijke macht binnen een dergelijk bestel een tegengewicht vormen voor het bestuur? Wat is de verhouding met de parlementaire macht? Ook het principe van ‘one man, one vote’ wil hij dan overigens wel nog eens waargemaakt zien. De heer Van Overmeire doet dan ook

de suggestie het te hebben over mondiale samenwerking, over verdragen, maar niet over wereldbestuur.

Op pagina 13 gaat het over de internationale arbeidsmigratie. Er wordt gewag gemaakt van één miljoen mensen die naar Europa komen. Dat is van aard om de Europese samenleving danig te veranderen, meent het lid. Hij maakt de minister-president er opmerkzaam op dat zij meer zijn dan productiefactoren, dan arbeiders en consumenten. De aard en omvang van de verwachte migratie verontrusten de heer Van Overmeire. Hij vreest dat een aantal verworvenheden van de Europese beschaving op die manier in het gedrang dreigen te komen.

De minister-president koppelt op pagina 17 de regionale verzuchtingen aan de rol van de versterkte nationale parlementen, zoals die in het Verdrag van Lissabon voorzien zijn. Dat vindt de heer Van Overmeire bijzonder kort door de bocht. In België worden door Verklaring 51 de deelstatenparlementen opgetild tot het niveau van component van het nationale parlementaire niveau. Dat is in geen enkele andere lidstaat het geval. Waarmee men volgens de heer Van Overmeire terug bij af is in de aloude discussie over het al dan niet mee instappen in het verhaal van de regio's of het voorstellen van de Belgische situatie als heel specifiek en eigenstandig. Het lid richt zich in deze nadrukkelijk tot de leden van de N-VA als hij zegt dat het kiezen of delen is: Vlaanderen als lidstaat van de Europese Unie of blijven dromen van het Europa van de regio's. Beide gaan niet samen, benadrukt hij nogmaals. De pistes zijn immers niet compatibel. Het Vlaams Belang kiest voluit voor de eerste optie, mee omdat heel wat lidstaten van de EU minder inwoners hebben dan Vlaanderen: Denemarken, Estland, Ierland, Letland, Litouwen, Slovenië, Slovakije, Malta, Luxemburg, Cyprus en Finland. Zij zijn volwaardige lidstaten die geen complexe constructies behoeven om hun stem in Europa te laten horen, stelt de heer Van Overmeire. Ook voor Vlaanderen moet zulks mogelijk zijn.

Over contacten met de Scandinavische landen is in de beleidsnota hoegenaamd niets terug te vinden, vervolgt het lid. Dat betreurt hij, omdat hij deze potentieel perfecte partnerlanden voor Vlaanderen acht. Hetzelfde geldt overigens voor de Baltische staten.

En ook over de traditioneel bevoorrechte en meest prioritaire partner van Vlaanderen staat er amper één zin in de beleidsnota, op pagina 26: "De samenwerking met Nederland blijft een prioriteit en wordt verder versterkt." Duidelijk, maar weinig inspirerend en ook nietszeggend over de mate van betrokkenheid in Beneluxverband. Ook die komt immers amper aan bod in de beleidsnota, merkte de heer Van Overmeire.

Hij beseft goed dat de positie van het Nederlands binnen de internationale instellingen in samenwerking met Nederland moet verdedigd worden, maar dat dit niet altijd eenvoudig is, lijkt hem dan ook weer evident, gezien de al bij al geringe taalgevoeligheid van Nederland op het internationale forum. Zo heeft Nederland zeer recent beslist niet langer de vertaalkosten naar het Nederlands te dragen voor de plenaire vergadering van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa. Hierdoor komt die kost integraal op Vlaamse schouders terecht. Een bondgenoot die dergelijke kosten zonder meer afschuift op Vlaanderen, is niet echt goed bezig, oppert de heer Van Overmeire.

In de mate dat Vlaanderen dan toch zou vasthouden aan het hele regioverhaal, had de heer Van Overmeire van de minister-president graag vernomen of deze in het gezamenlijke EU-voorzitterschap van België met Spanje en Hongarije mogelijkheden ziet voor het aanhalen van de banden met bijvoorbeeld de regio's Baskenland en Catalonië? Of is dat helemaal niet aan de orde en krijgt hij integendeel signalen dat Spanje niet te vinden is voor directe betrokkenheid van zijn regio's?

Het verheugt de heer Van Overmeire dat verscheidene collega's nu ook aanhalen of merken dat er vanuit Franstalige kant onmiskenbaar doelbewuste pogingen zijn om Vlaanderen op allerlei internationale fora, waaronder de Raad van Europa – onder meer met het verhaal van de drie burgemeesters – in Europa doelbewust onderuit te halen en onder druk te zetten via allerhande rapporten en veroordelingen. Hij laakt daarbij het feit dat de Belgische diplomatie het dan telkens weer laat afweten, terwijl die toch de Belgische instellingen en verhoudingen zou moeten bewaken en verdedigen. Door die inactiviteit van de federale diplomatie wordt Vlaanderen keer op keer in snelheid genomen. Tijdens de afgelopen legislatuur is dat keer op keer gebeurd. Daarover leest de heer Van Overmeire niets in de beleidsnota, evenmin als over het Minderhedenverdrag dat plots opnieuw is opgedoken als een soort pasmunt voor de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, stelt hij.

De nieuwe focus op de Westelijke Balkan blijft momenteel nog al te vaag, gaat het lid verder. Deze commissie is tijdens de vorige legislatuur op werkbezoek geweest in Montenegro, Servië en Macedonië en heeft daar kunnen vaststellen dat er duidelijk opportuniteiten voor samenwerking bestaan. Ook de wil en de vraag tot samenwerking is er manifest aanwezig. Daarom dacht hij dat er nu toch al duidelijker beleidslijnen zouden zijn uitgezet. Er zal in de komende vier en een half jaar dan ook nog veel moeten gebeuren om tot concrete resultaten te komen.

De benadering van de instrumenten van het beleid wordt bestempeld als 'holistisch'. De heer Van Overmeire heeft even geverifieerd of deze term wel in deze context kan gehanteerd worden, en heeft vastgesteld dat een en ander impliceert dat er oog is voor het geheel. Dus in principe kan deze uitspraak door de beugel. Of een en ander ook strookt met de werkelijkheid zal echter nog moeten blijken. Momenteel zijn er, zijns inziens, in elk geval wel degelijk nog enkele onduidelijkheden die om opheldering vragen. Op pagina 53 van de beleidsnota gaat het bijvoorbeeld over de gewestelijke economische en handelsattachés en meer bepaald over het statuut van de vertegenwoordigers van de gewesten en gemeenschappen. Het lid achtte die kwestie geregeld te zijn in een nieuw akkoord, wat dus niet het geval blijkt te zijn. Graag had hij daarvan dan ook een stand van zaken gekregen. Op pagina 54 leest het lid de term 'Vlaamse ambassades', zij het nog tussen aanhalingstekens. Een concreet plan om het desbetreffende netwerk uit te breiden, ontbreekt echter volkomen. Hij refereert in dat verband specifiek aan de 'mobiele' vertegenwoordigers (dat wil zeggen vertegenwoordigers die geen vaste standplaats krijgen toebedeeld, maar kunnen worden ingezet waar ze nodig zijn) die ooit door minister Bourgeois waren vooropgesteld. Van deze piste is in de beleidsnota niets terug te vinden. Ook de aangekondigde publieksdiplomatie vindt het lid vooralsnog een veel te vaag verhaal.

Tot slot trof de heer Van Overmeire zowel op pagina 10 als op pagina 56 een wat bevreemdende passage aan over plannen voor een versnelde instemmingsprocedure voor internationale verdragen. Hij is het er volkomen mee eens dat dergelijke procedures zo snel en efficiënt mogelijk moeten verlopen. Dat mag voor hem echter niet inhouden dat ze zonder meer onttrokken worden aan een degelijke behandeling door het parlement. Hij biedt de minister-president een engagement aan en daagt hem tegelijk uit. Hij wil zichzelf en met hem de hele commissie ertoe verbinden het vele werk zo snel en efficiënt mogelijk te laten verlopen. Zelf stelt hij zich permanent beschikbaar. Als het gaat over internationale verdragen en mogelijk onherstelbare imagoschade voor Vlaanderen omdat iets niet wordt goedgekeurd, wil hij indien nodig zelfs mensen van zijn eigen fractie mobiliseren om het quorum te halen. Dat is in het verleden overigens reeds meermaals gebeurd. Hij is er evenwel niet toe bereid om een schuld op de schouders te nemen die helemaal niet thuishoort op de schouders van parlementsleden. Hij daagt de minister-president uit te bewijzen dat de oorzaak van een eventuele lange doorlooptijd voor verdragen te vinden zou zijn in vertraging bij het parlement. Wel integendeel, elk verdrag dat klaar is, wordt in de commissie zo snel als mogelijk geagendeerd, herhaalt hij. Op die regel is slechts één keer een uitzondering gemaakt met de Europese Grondwet en het Verdrag van Lissabon, omdat

het daar nu eenmaal een te belangrijke ideologische discussie betrof. Daarbij zijn toen, uitzonderlijk, alle reglementaire middelen uitgeput. En zelfs daar is men uiteindelijk toch tot een consensus over de werkwijze gekomen, waar het Vlaams Belang zich loyaal heeft in ingeschreven, waardoor België en dus ook Vlaanderen nog ergens in de middenmoot van ratificerende staten is terechtgekomen. Als commissievoorzitter is de heer Karim Van Overmeire zich danig bewust van de extra kritische ogen waarmee zijn voorzitterschap wordt opgevolgd en hij stelt dan ook alles in het werk om de commissie zo snel en efficiënt mogelijk te laten werken, ook qua instemmingsprocedures bij verdragen.

De premisse waarvan men in de beleidsnota lijkt uit te gaan, namelijk dat het parlement al te traag werkt, kan met geen enkel feit gestaafd worden. Anderzijds zijn er wel legio verhalen over kabinetten die eigenlijk niet goed weten hoe ze een verdragsdossier moeten indienen, of dossiers met ontbrekende stukken. De spreker weet daarnaast ook dat het vaak moeilijk is om de vakminister in de commissie te krijgen. Tevens worden al te vaak onvolkomen dossiers bij het parlement ingediend, louter omdat ze dan reeds een indieningsdatum krijgen. Daarna duurt het dan echter soms weken of maanden vooraleer het dossier min of meer in orde raakt en behandeld kan worden door het parlement. Ook komt het voor dat dossiers worden ingediend na de laatste vergaderdag of tijdens het zomerreces. Anderzijds is het ook zo dat we hier al verdragen voorgelegd hebben gekregen die er 10, 20, 30 tot zelfs 40 jaar over gedaan hadden om tot in het parlement te raken. Zulks kan bezwaarlijk aan de werking van het parlement of de commissie geweten worden, meent hij. Sommigen lijken echter te mikken op de introductie van een Nederlands of een Brits systeem waarbij bepaalde verdragen – via een soort procedure van niet-bezwaar – niet eens het parlement moeten passeren. Maar dat zou voor de voorstanders van een dergelijk systeem in se weinig zoden aan de dijk zetten, aangezien ook dan nog het dossier volledig en correct zou moeten zijn, stelt de heer Van Overmeire. Hij zou het daarenboven bijzonder moeilijk hebben met een systeem van behandeling dat enerzijds de parlementsleden aan de kant schuift maar waarin anderzijds strategische adviesraden, of de Raad van State en andere adviesverstrekkers wel nog een zeg krijgen. Overigens vraagt hij zich af in hoeverre zo'n procedure van stilzwijgende instemming met decreten in overeenstemming kan zijn met de Grondwet.

Waar zit trouwens het grote probleem? De memorie van toelichting wordt vaak overgenomen van het federale niveau (als het om gemengde verdragen gaat) of uit de voorbereidende werken van de verdragen zelf. De vertaling gebeurt insgelijks zelden op Vlaams niveau, maar veeleer op het Europese niveau, of door Nederland. Waarmee de heer Van Overmeire aan de minister-president duidelijk maakt dat om het probleem van de vertraging aan te pakken, hij eerst de juiste oorzaak ervan moet detecteren. Het stuitte in elk geval tegen de borst dat er met de beschuldigende vinger nogal gemakkelijk naar de commissie gewezen werd.

Afsluitend herhaalt de heer Karim Van Overmeire dat het Vlaams Belang – tot bewijs van het tegendeel – hoe dan ook teleurgesteld is in deze al bij al weinig concrete en weinig ambitieuze beleidsnota.

2.1. Antwoorden van de minister-president

Beginnend met de bemerking aangaande de versnelde instemmingsprocedure met verdragen, bevestigt minister-president *Kris Peeters* met klem dat hij het volste vertrouwen heeft in de efficiënte werking van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking onder het voorzitterschap van de heer Van Overmeire. Wat in de beleidsnota staat, doelt op een doorlichting van de problemen aangaande doorlooptijd en een accurate en snelle afhandeling zonder in enigerlei mate de rol van het Vlaams Parlement te willen beknotten. Het kan volgens de minister-president wel

gaan over het onderzoeken van de mogelijkheid om een delegatie van bevoegdheden te geven aan de bevoegde minister in het licht van de goedkeuring of ondertekening van verdragsteksten of voor het inwinnen van de nodige adviezen. De eventuele rationalisering van de procedure betreft dus enkel het buitenparlementaire stadium. Hij beoogt zeker niet het parlement te kortwieken, herhaalt de minister-president. Hiermee zouden alle mogelijkheden bestaande misverstanden dan ook de wereld moeten uit zijn.

De minister-president overloopt daarna in chronologische orde de gestelde vragen, waarbij hij erop wijst dat hij, ingeval van hoge techniciteit of onvolledigheid of vergetelheid, graag bereid is om desgevraagd ook later nog – het weze rechtstreeks of via de diensten van het parlement – aanvullende informatie te verschaffen aan de vraagstellers.

Over de inhoud van de federale beleidsnota zijn al contacten gelegd met het betrokken federale kabinet. Minister-president Peeters verzekert mevrouw Moerman en de andere interveniënten dat hij niet alleen maar een waakzaam oogje in het zeil zal houden. Hij zal op zijn strepen staan voor wat eventuele pogingen tot bevoegdheidsoverschrijding betreft. Ook in dat verband wil hij de nodige daadkracht tonen en de strategische doelstellingen uitvoeren.

De doorlichtingsmethode die FIT hanteert voor zijn buitenlandkantoren is ondertussen uitgegroeid tot een goed werkend en gekend systeem, stelt minister-president Peeters. Of dergelijk systeem kan worden uitgebreid naar de buitenlandse Vertegenwoordigingen van de Vlaamse Regering – met behoud van een constante methodologie en kwaliteitsbewaking – wordt vooralsnog onderzocht. Qua opties kan een en ander gebeuren zoals voor de FIT-kantoren of kan er alternatief geïnvesteerd worden in een specifieke interne-audit-functie voor de ‘buitenlandkantoren’ van de Vlaamse Regering. De nodige stappen zijn in dat verband reeds gezet naar aanleiding van de ad-hoccommissie die tijdens de recesperiode heeft vergaderd over de problemen rond de leiding van het Vlaams Huis in New York. De doorlichting zal dan ook niet lang op zich laten wachten, stelt minister-president Peeters.

Een doorgezette inspanning inzake het leggen van eigen accenten binnen de internationale en multilaterale instellingen zoals Unesco loopt momenteel al. Zo wordt er een voorstel onderzocht om het bestaande Unesco-trustfonds meer toe te spitsen op cultureel erfgoed. De minister-president zegt toe de commissie hierover te zullen informeren zodra dat rond is.

De vraag over de Europese parlementsleden en hun go-betweenfunctie, vindt de minister-president terecht. Ze worden op heden nog te vaak buiten beschouwing gelaten in belangrijke dossiers voor Vlaanderen. Het Europees parlement behandelt dossiers op een meer technische wijze, en een eigen insteek via de eigen Europarlementsleden mag niet ontbreken, beaamt hij. Er wordt ondertussen ook onderzocht hoe het vleva, het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, geëvalueerd moet worden. De vraag hoe de Europarlementsleden op een meer efficiënte manier nauwer bij de eigen dossiers betrokken kunnen worden kan mee deel uitmaken van die evaluatie. Volgens de minister-president moeten daarnaast ook de Vlaamse vertegenwoordiging binnen de Belgische permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie en het departement zelf daartoe een bijdrage kunnen leveren.

De Lissabonstrategie omvat nog heel wat normen – zoals de 3 percentnorm en de werkzaamheidsgraad – die Vlaanderen momenteel niet haalt, oppert minister-president Peeters. Dat vindt hij betreurenswaardig, maar tegelijk wijst zulks erop dat de bedoelingen toenmaals zeer ambitieus waren en dat er dus nog heel wat werk voor de boeg is. Hij benadrukt dat er een beleid is om de doelstellingen in kwestie alsnog te halen. Het voorkomen van wat mevrouw Moerman duidde als “de vrees voor de collectieve verarming” is een voortdurende zorg van het beleid. De Vlaamse Regering ziet zich met een grote uitda-

ging geconfronteerd voor 2011, meent de minister-president, namelijk een begroting in evenwicht. Tegelijk moet de economie de nodige transformatie ten gronde ondergaan en moeten ook de daartoe nodig budgetten worden ingeschreven. De visies en concrete cijfers in dat verband, liggen al vast in Vlaanderen in Actie en het Pact 2020. Dat belet volgens minister-president Peeters niet dat alles op alles moet worden gezet om de doelstellingen ook effectief zo snel als mogelijk te bereiken. Het jaar 2020 is de maximale tijdshorizon die we hebben voorzien. Wat niet betekent dat we met een en ander dus ook mogen wachten tot 2020. De zwaarste ingrepen en belangrijkste keuzes dienen integendeel nu en in de eerstvolgende jaren te worden gemaakt.

Voor wat de Europese Dienstenrichtlijn (EDRL) betreft, moet de minister-president helaas toegeven dat de doelstelling van volledige implementatie tegen 1 januari 2010 niet meer haalbaar is. Vlaanderen heeft zich daar nochtans zeer voor ingespannen, maar is op nogal wat bezwaren gestuit, waardoor het hele proces trager verlopen is dan initieel verhoopt en gepland.

Ook voor wat het omzetten van milieuriichtlijnen naar eigen regelgeving betreft, schittert Vlaanderen niet echt, geeft de minister-president nog toe. Dat zint hem evenmin, en kan ook iet of wat pijnlijk zijn in het licht van het komende Vlaamse voorzitterschap van de Raad Leefmilieu. Anderzijds leert de ervaring ook dat sommige Europese lidstaten weliswaar soms sneller omzetten, maar daarbij vaak onzorgvuldig tewerk gaan. Het is in dat geval de vraag wat er erger is: laattijdige omzetting of foutieve omzetting? Zijns inziens moet de nadruk vooral liggen op degelijk werk, stelt hij. Maar aangezien de richtlijnen uitiem toch moeten worden toegepast, is alle vertraging uiteindelijk ook uit den boze. In een optimale situatie zou er dus zowel tijdig als correct omgezet moeten kunnen worden. En daar streeft Vlaanderen dan ook naar.

De wapenhandel is een bevoegdheid en een verantwoordelijkheid die aan een minister wordt toevertrouwd en waarop hij kan worden aangesproken. De minister-president begrijpt dat de heer Roegiers twee soorten van beleid onderscheidt in het verleden en dat hem de raad wordt gegeven de ene soort meer te volgen dan de andere. In het huidige regeerakkoord is echter hoe dan ook afgesproken dit alles bij decreet vast te leggen. Een soortgelijke bepaling was overigens ook reeds opgenomen in het vorige regeerakkoord, maar men is er toen niet uit geraakt. Wat ten overvloede aantoont hoe gevoelig die kwestie wel ligt. Minister-president Kris Peeters is er echter van overtuigd dat het probleem tijdens de lopende legislatuur wel degelijk zal kunnen worden opgelost.

Met betrekking tot de internationale bereikbaarheid van Vlaanderen en de meertaligheid meent minister-president Peeters insgelijks dat het nodig is vooral een volwassen houding aan te nemen. Het Vlaams buitenlands beleid is gegroeid vanuit een gradueel groter wordend besef van de essentiële beleidsdoelstellingen en die moeten nu doorgetrokken worden, stelt hij. De jaren des onderscheids zijn ondertussen bereikt en het eigen beleid moet vol zelfvertrouwen en zonder valse complexen worden doorgezet. In praktische zin is de minister-president wel bijzonder gevoelig voor het behalen van concrete resultaten voor Vlaanderen, concrete resultaten voor de Vlaamse bedrijven. Daarop worden de regeringsleden ook afgewogen, stelt hij. Een volwassen, ambitieus en resultaatgericht beleid moet ons streven zijn.

Ons taaleigen is de ziel van onze cultuur en dus van wezenlijk belang. Minister-president Peeters stelt dat de volwassenheid waarvan hoger sprake ook veronderstelt dat men in andere dan de eigen taal standpunten kan verdedigen. De Vlamingen maken zichzelf dat ook meer en meer eigen. Dat impliceert zeker niet dat er ter zake compromissen worden gesloten. De debatten over het integreren van anderstalige/Engelstalige cursussen in het hoger onderwijs zijn al gehouden en staan opnieuw op de agenda in het kader van onze internationale uitstraling. Het zich inschrijven in die dynamiek is overigens ook mee opge-

nomen in het Vlaamse regeerakkoord. Onze taal mag echter nooit in het gedrang komen, besluit de minister-president.

Het verwijt dat de beleidsnota wat vaag blijft, schuift de minister-president ter zijde met de stelling dat zulks hoe dan ook steeds eigen is aan dergelijke langetermijndocumenten. De jaarlijkse beleidsbrieven moeten meer concrete voorstellen en lijnen uittekenen.

Het Euromediterraan Partnerschap wordt nauwgezet opgevolgd door de permanente vertegenwoordiging bij de EU. Gelet op de historische focus van de Vlaamse Regering op landen van Centraal- en Oost-Europa en de middelen die daar zijn ingezet lijkt het de minister-president echter weinig zinvol om ook daar nog bijkomend initiatief te nemen. Ook het Vlaams-Nederlands instituut in Caïro en de Anna Lindhstichting voor dialoog tussen de culturen genieten de steun van de Vlaamse Regering. Alles wordt nauwlettend opgevolgd. Het is vooral zaak de juiste keuzes voor de juiste doelen te maken, meent de minister-president. Maar de Vlaamse Regering blijft dus wel degelijk diverse initiatieven ondersteunen. Tot slot vermeldt de minister-president dat de mogelijke rol van de Koning Boudewijnstichting nog verder zou worden bekeken, zoals mevrouw Pehlivan voorstelde. De Nederlandse Taalunie kan inzake onderricht van het Nederlands voor inwijkelingen allicht ook meer doen dan in eerste instantie werd gedacht. Minister-president Peeters zal de suggesties aan zijn respectieve collega's voor Onderwijs en Cultuur doorgeven.

De Vlaamse vertegenwoordiger bij de multilaterale instellingen in Genève is recent aangeesteld als directeur ad interim van het Vlaams Huis in New York. De procedure voor een bijkomend vertegenwoordiger zou eind voorjaar 2010 moeten zijn afgerond. Zolang wordt Genève opgevolgd door de afdeling Beleid van het Departement internationaal Vlaanderen. De minister-president beklemtoont dienaangaande dat het hier om een tijdelijke situatie gaat en dat hij het ermee eens is dat er zo snel mogelijk een nieuwe vertegenwoordiger nodig is in Genève.

De welgemeende waarschuwing inzake de noodzaak van een degelijke voorbereiding van het toekomstige decreet inzake controle op de wapenhandel neemt minister-president Peeters zeer ter harte, net zoals de aanbeveling om behoedzaam te zijn waar het een beleid inzake doorvoervergunningen betreft.

Op 17 juni 2008 is het nieuwe kaderverdrag voor de Benelux in Den Haag ondertekend, herinnert minister-president Peeters zich. Er moet zorgvuldig worden bekeken hoe dat kader concreet wordt ingevuld, stelt hij. De kilometerheffing en de fijnstofproblematiek waren volgens hem perfecte voorbeelden van zaken die op Beneluxniveau hadden kunnen worden geregeld. Dat is echter vooralsnog niet gebeurd, wat op zich ook betekenisvol is. Omdat die Beneluxoptie bestaat begrijpt de minister-president echter zeer wel dat er vanuit deze commissie op wordt gewezen. Dat is trouwens meteen ook de reden waarom deze instantie in de beleidsnota als instrument is opgenomen. Zodra er een bepaalde dynamiek tot stand komt, is het zaak om snel tot gedegen en duidelijke afspraken te komen tussen de drie betrokken partners. Zoniet dreigt de nationale politieke dynamiek al snel elk grensoverschrijdend initiatief te overvleugelen.

De opvolging en evaluatie van het netwerk van vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering die beloofd is naar aanleiding van de discussie over het Vlaams Huis in New York wordt, zoals hoger reeds gezegd, ondertussen gemaakt. Ook over het Vlaams Huis in Madrid zijn er soortgelijke discussies geweest, herinnert de minister-president zich. De vraag daar luidde waarom het uit de ambassade moest. Minister-president Peeters gaat ervan uit dat het cruciaal is dat er een goede bundeling en coördinatie van alle diensten is en dat er een zekere zichtbaarheid en ook esthetiek aanwezig is voor ontvangst van gasten. Dat uit zich op bepaalde plaatsen in apart geplaatste huizen maar net zo goed op andere plaatsen in goede afspraken met de federale vertegenwoordiging opdat de Vlaamse aan-

wezigheid fysiek en symbolisch kan worden ingevuld. Hij meent er alvast te mogen van uitgaan dat het concept zelf van Vlaamse Huizen algemeen gesteund wordt.

Met betrekking tot de Nederlandse Taalunie – waarvoor in eerste instantie de ministers van Onderwijs en Cultuur bevoegd zijn – ziet de minister-president, vanuit het volwassen oogpunt waar hij bij zweert, geen enkel beletsel inzake acties richting Wallonië. Voor hem kan ook een volgehouden beleid inzake vertaling passen in het plaatje van de uitstraling van de eigen taal. Verder staat het ook buiten kijf dat cultuur geen gewoon product is in de zin van het vrije Europese handelsverkeer. Ook inzake de openbare omroepen dient nauwgezet te worden toegezien dat ze niet onder de algemene concurrentieregels komen, stelt minister-president Peeters. De richtlijnen ter zake zijn echter, vroeger dan voorzien, geïmplementeerd in de Vlaamse mediadecreetgeving. Daar zitten we in beginsel dus wel een tijdje safe, maar in essentie zal de opvolging natuurlijk wel moeten gebeuren door de Vlaamse minister van Media.

De kazerne Dossin in Mechelen zal het Memoriaal, museum en documentatiecentrum voor de Holocaust en Mensenrechten herbergen. Het centrum spitst zijn activiteiten niet enkel toe op herinneringen, maar ook op educatie en onderzoek. Dat is ook het opzet van het museum waarin niet minder dan 25 miljoen euro wordt geïnvesteerd. De architect van het indrukwekkende gebouw is bOb Van Reeth. De minister-president is ervan overtuigd dat het centrum de nodige internationale belangstelling en uitstraling zal genereren.

De grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden met Noord-Frankrijk en met Nederland in Euregio Maas-Rijn, zijn allemaal belangrijk stelt de minister-president. Op de vraag of de Vlaamse Regering hier zomaar kan en mag op besparen, antwoordt hij dat de engagementen ter zake zijn vastgelegd en dat men zich daaraan ook houdt. Het optreden van de regering is derhalve binnen de norm. De zaak wordt in elk geval opgevolgd.

Voor wat de Unesco betreft, ligt het dossier inzake cultureel erfgoed op het bureau van de minister-president. Hij zal te gepasten tijde de commissie op de hoogte brengen van eventuele beslissingen terzake.

De minister-president erkent verder het mogelijke belang van de lokale overheden als partners, net als het belang van de Benelux als potentieel hefboomgegeven.

De subsidievermindering voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland brengt dat bedrag inderdaad terug tot ongeveer 163.000 euro. Een en ander komt op die manier plus-minus overeen met de loonkost van de algemeen secretaris. De dagelijkse werking komt daardoor niet in het gedrang, omdat die functie weggevallen is en Nederland de subsidie op peil houdt. Daarover is voorafgaand overleg met Nederland gepleegd, legt de minister-president uit. Er is wel een probleem gebleken op basis van een evaluatie en daarover moeten nog de nodige aanpassingsbeslissingen worden genomen.

Het Flanders Inspires International Visitors Programme staat ondertussen op poten – de oproepen tot deelname zijn de deur uit – en is uitgewerkt voor landen die bezoekers willen afvaardigen of uitsturen naar Vlaanderen en het visitors' programma willen volgen. Ook de VS en Japan kennen het concept. Mensen die een prominente plaats innemen of zullen innemen in hun eigen omgeving kunnen daarmee op een positieve en zeer brede manier kennis maken met de waaier aan mogelijkheden die Vlaanderen te bieden heeft aan cultuur en instellingen. Dat moet mee het imago van Vlaanderen 'boosten'.

De idee van een ambassadeur voor culturele samenwerking zoals Nederland dat blijkbaar kent, behoort in wezen tot het generieke takenpakket van alle vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, legt minister-president Peeters uit. De behoefte aan een aparte functie in dat verband heeft zich nog niet aangediend.

De coördinatie van de herdenking van Honderd Jaar Grote Oorlog ligt in handen van minister Bourgeois. De internationale contacten, onder meer met betrekking tot de Verklaring van de Menenpoort vallen onder de minister voor Buitenlands Beleid. Meer dan 50 nationaliteiten hebben in die oorlog op Vlaams grondgebied meegevochten.

Québec is historisch een zeer belangrijk gegeven. Er werd gevraagd naar het effect van een akkoord tussen de Europese Unie en Canada op de verhouding met Québec, waarmee Vlaanderen een van de eerste akkoorden (de zogenaamde ‘entente’) afsloot op het internationale platform. De invulling ervan betrof vooral wetenschappelijke en culturele materies. In voorbereiding van het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Canada en de versterkte samenwerking op een economisch en een innovatief niveau is reeds een verdieping gegroeid. De minister-president ontkent dus ten stelligste dat een en ander zonder voorwerp zou worden met een dergelijk globaal akkoord. Het globale akkoord moet volgens hem integendeel opportuniteiten bieden om nog verder te gaan in de bilaterale samenwerking tussen Vlaanderen en Québec, met name op economisch-innovatief niveau. Het historische eerste akkoord kan dus als het ware verder worden ingevuld.

Binnen het Departement internationaal Vlaanderen moet het de bedoeling zijn dat er op een gebalde manier inhoudelijke expertise wordt opgebouwd over de mensenrechten. Die expertise heeft immers lang verspreid gezeten over de verschillende andere departementen, waar kennis aanwezig was over bepaalde specifieke niches. Internationaal Vlaanderen wil nu een brede bron van informatie zijn over het geheel van mensenrechten en wil mee standpunten kunnen vormen over evoluties dienaangaande, zoals bijvoorbeeld de vraag of er bij het Kinderrechtenverdrag een klachtenprotocol moet komen. Het departement heeft dus vooral tot taak die Vlaamse standpunten mee gestalte te helpen geven en te zorgen voor een kwaliteitsvolle insteek in de federale rapporteringen over de mensenrechtensituatie in België. Binnen het Departement internationaal Vlaanderen is daarvoor speciaal een deskundige aangetrokken.

De ASEM, Asia-Europe Meeting, die tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap doorgaat, zal worden benut om bilaterale contacten tot stand te brengen met partnerlanden die voor Vlaanderen belangrijk zijn, verzekert de minister-president.

Minister-president Peeters heeft verder nog heel wat bedenkingen genoteerd die hij meeneemt. Hij ontkent ook nog eens met stelligheid dat hij minder ambitieus zou zijn dan zijn voorgangers. Hij is vast van plan dat ook te bewijzen en vraagt de afweging te maken op basis van zijn daden.

Met het in de beleidsnota genoemde ‘wereldbestuur’ – waarover de heer Van Overmeire zich zeer verbaasde – wordt bedoeld dat de structuren die werden opgezet na WO II (zoals de hele VN-machinerie) niet langer echt bij machte blijken om de juiste antwoorden te bieden voor de problemen waarmee de wereld zich op heden geconfronteerd ziet, zo meent de minister-president. Hij stelt dat men daarom via andere fora probeert zich te groeperen om bepaalde aspecten aan te pakken. Zo probeert de G-20 bijvoorbeeld om de wereld economie in goede banen te houden. Net zoals een aantal zaken in een Europees samenwerkingsverband moeten worden aangepakt, zijn er ook cruciale thema’s die een instrument op wereldschaal behoeven om een oplossing te krijgen, zoals de klimaatverandering, grote economische ontwikkelingen en uitdagingen en de H1N1 griep (de ‘Mexicaanse griep’). De term wereldbestuur slaat dus niet op een echte bestuursformatie, verklaart de minister-president. Met het migratieprobleem is de minister-president insgelijks bekend. Idem dito voor wat de samenwerking met de Scandinavische en de Baltische staten betreft.

Met Nederland hoopt de minister-president, in het zog van de vele contacten in de voorbije periodes, een hele rist dossiers te kunnen wegwerken. De ene zin in de beleidsnota volstaat daarom volgens hem.

De vice-president van de Generalitat de Catalunya heeft recent het Vlaams Parlement bezocht en er zijn heel wat uitwisselingen gebeurd, stelt minister-president Peeters. Hij geeft de heer Van Overmeire mee dat dit overigens ook enigszins afgunstige blikken opleverde en dat de verwijzing naar Schotland als meer ambitieuze regio insgelijks niet integraal opgaat. De First Minister daar – de heer Alex Salmond – blijkt een gedreven man, maar zelfs de Schotten kijken met enige afgunst naar wat Vlaanderen al heeft bereikt, stelt de minister-president. Zo mogen de Schotten in Europese Raden alleen maar op het bankje zitten. Catalonië heeft dan weer meer fiscale autonomie. Er zijn dus wederzijdse leerpunten, besluit hij.

De minister-president sluit zich aan bij het ongenoegen dat hier is geuit over bepaalde parlementsleden of mandatarissen die, liever dan hier de geëigende middelen om het gelijk te halen uit te putten, via instanties als de Raad van Europa gaan om Vlaanderen in diskrediet te brengen. Dat vindt hij een bijzonder negatieve en vreemde gang van zaken. Dat werkt trouwens ook als een boemerang, want ook het Belgische niveau krijgt op die manier een lelijke knauw. Zulks voorkomen is echter moeilijk, meent de minister-president. Hij is het er volmondig mee eens dat de federale diplomatie ter zake een rol moet spelen in de verdediging van Vlaanderen met argumenten die hen worden aangereikt.

Het Minderhedenverdrag staat duidelijk vermeld in het regeerakkoord, als afsluiter. Het is niet herhaald in de beleidsnota omdat het in het regeerakkoord al zoveel heisa teweegbracht en omdat minister-president Peeters het simpelweg niet nodig vond. Het Vlaamse standpunt ter zake is immers duidelijk.

2. Internationaal Ondernemen

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1.1. Tussenkomst van mevrouw Fientje Moerman

Mevrouw *Fientje Moerman* vindt het economische aspect het wezenlijke zwaartepunt van het Vlaams buitenlands beleid. Het gaat niet goed met de Vlaamse export deels door de crisis, deels door meer structurele oorzaken. Uit cijfers van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), die vanaf 1 januari volgend jaar ook de strategische adviesraad wordt voor dat domein, blijkt dat het behoorlijk erg gesteld is met onze hoogtechnologische export. In vergelijking met het gemiddelde van de EU-27 zitten we daar niet minder dan 64,6 percent onder. Een en ander heeft allicht deels te maken met de manier waarop er gerubriceerd wordt, een hightech textielbedrijf als Sioen (met zijn antibacteriële materialen, brandwerende stoffen, fluorescent textiel e.d.m.) staat bijvoorbeeld gerangschikt onder de lowtech textielindustrie. Omgekeerd scoorde een land als Ierland, tot relatief recent, erg goed op het vlak van hightech export, louter omdat de assemblage voor een aantal grote Amerikaanse maatschappijen daar plaats vond. De naakte cijfers zeggen met andere woorden niet zoveel. Ze moeten goed gekaderd worden om er de juiste betekenis te kunnen van inschatten. In het licht daarvan vraagt het lid op middellange termijn een overzicht van de activiteiten van de Vlaamse technologische attachés in het buitenland en hun resultaten. Na enkele jaren van activiteit moet het mogelijk zijn om een dergelijke tussenbalans op te stellen.

Flanders Investment & Trade (FIT), de samensmelting van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren Vlaanderen, moet als verzelfstandigd agentschap het internationale economische beleid uitvoeren. Het moet dus niet alleen de export bevorderen, maar ook de aantrekkingskracht van Vlaanderen op buitenlandse investeerders bestendigen en versterken. De internationale investeringen in Vlaanderen dalen echter ook. Is de dienst die zich binnen FIT bezighoudt met de aantrekkingskracht op buitenlandse investeerders wel voldoende sterk? Hoeveel personeelsleden werken er? De doelstellingen zijn ambitieus,

maar de opgelegde besparingen zijn zwaar. Is het gezien de huidige omstandigheden niet noodzakelijk om FIT net meer middelen te geven?

Ten algemenen titel heeft mevrouw Moerman ook geen problemen met de algemene beleidsdoelstellingen zoals die zijn uitgezet in de voorliggende beleidsnota. In wezen kan niemand het daarmee oneens zijn. Maar de concretisering en de budgettaire invulling van een en ander kan daarentegen wel aanleiding geven tot discussie. Zo is vorige week reeds gebleken dat niet iedereen op dezelfde lijn zit waar het gaat over het beleid ten aanzien van onze naaste burenen. In casu blijken de Nederlanders nu te weigeren om nog langer de vertaalkosten in de Raad van Europa te betalen. Mevrouw Moerman vindt dat een kapitale vergissing. Daarmee gaat immers ook een deel van de kennis in verband met vertalen en tolken verloren, hetgeen dan weer de toekomstmogelijkheden voor onze tolken-vertalers voor een stukje hypothekeert. Vertalen is een economische activiteit, waarin Vlaanderen heel wat troeven heeft. Het moet er dan ook voor zorgen dat zijn capabele vertalers aan het werk kunnen blijven. Alleen daarom al mag Vlaanderen er – ook wanneer het in de steek gelaten wordt door Nederland – niet de brui aan geven. Naast de vanzelfsprekende aandacht voor hightech, biotech, nanotech en de andere ‘usual suspects’, moet het beleid met andere woorden ook eens nagaan of we geen verborgen troeven hebben op andere domeinen. Kwestie van ook die te ondersteunen in deze moeilijke tijden. Een deel van de literaire vertaalcapaciteit, die zich nu vooral in Nederland situeert, zou bijvoorbeeld door Vlaanderen gerecupereerd moeten kunnen worden. Het beleid moet meer oog hebben voor dergelijke economische activiteiten.

Het is goed dat FIT blijft samenwerken met andere instanties. Het heeft immers geen zin om van overheidswege uit allerhande reeds bestaande zaken nog eens te gaan dupliceren. Ook is het goed dat het maatwerk zal bieden voor kmo's. Maar mevrouw Moerman vreest dat de opgelegde besparingen dergelijk maatwerk zullen belemmeren. Voor haar bezuinigt de regering op de verkeerde posten.

Afsluitend had mevrouw Fientje Moerman ook nog graag vernomen of de taskforce buitenlandse investeringen nog bestaat en of hij nog geregeld samenkomt. Die werkgroep is in de vorige regeerperiode opgericht om alle aspecten van buitenlandse investeringsdossiers te behandelen: ruimtelijke ordening, milieu, economie, subsidieaspecten, contact met andere beleidsniveaus.

2.1.2. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Ook mevrouw *Sabine Poleyn* vindt het, mee in het licht van de moeilijke economische toestand, van imperatief belang dat FIT de kmo's beter zou informeren inzake de opportuniteiten die zich in het buitenland aandienen en hen desgevallend (naast de basisdienstverlening) ook maatwerk moet kunnen bieden. Ook zij vraagt zich af of die taakuitbreiding wel te rijmen valt met de opgelegde besparingen, die waarschijnlijk wel enkele jaren zullen doorwerken. Heeft de minister het vooruitzicht en de intentie om dat soort van werking over enkele jaren wel structureel financieel te steunen?

Aansluitend daarbij vraagt het lid of het ook de bedoeling is om buitenlandse kmo's aan te trekken? Bij kmo's denken we immers meestal aan export, maar haars inziens vormen buitenlandse kmo's ook een interessante groep van potentiële investeerders in Vlaanderen. Dat heeft niet alleen voordelen op vlak van werkgelegenheid. Als hun activiteiten innovatief zijn, kan dat ook zorgen voor kenniswinst ('braingain'), die dan weer de innovatie in Vlaanderen een duwtje in de rug kan geven. Hier zal het beleid en zal FIT desgevallend dus wel een soort mentale sprong moeten maken van het aantrekken van grote investeerders naar het aantrekken van kleinere investeerders. Zulks veronderstelt immers een heel andere manier van denken en handelen.

In het verlengde daarvan steunt ze verder ook de afstemming van het beleid inzake internationaal ondernemen op het innovatiebeleid. Het tweede is immers relatief zinloos zonder het eerste. Zullen de door de VRWB afgebakende clusters, minstens richtinggevend, gebruikt worden voor het beleid inzake internationaal ondernemen?

Mevrouw Poleyn is blij verrast over de expliciete vermelding van eerlijke wereldhandel in het specifieke lemma ‘vrije en eerlijke wereldhandel’ in de beleidsnota. De enige optie voor de Vlaamse overheid bestaat er immers in om op het niveau van het Europees handelsbeleid een evenwicht te zoeken tussen het verdedigen van de eigen economische belangen en het ijveren voor eerlijke wereldhandel. Dat een dergelijke evenwichtsoefening niet altijd evident is, blijkt overigens ook uit een aantal discrepanties in de beleidsnota. Zo pleit Vlaanderen in de Doha-ronde en bij de economische partnerschapsakkoorden (EPA's) van oudsher niet voor volledige vrijheid van wereldhandel maar wil het bijvoorbeeld ontwikkelings- en andere landen de mogelijkheid bieden om hun landbouw in ieder geval voor de eigen voedselvoorziening te beschermen. Enkel voor de productie en de producten die dat niveau en dat streven te boven gaan zou dan de vrije handel gaan spelen. Die traditionele opstelling zal er nog wel zijn, maar de spreekster vindt een en ander wel niet zo expliciet terug in de beleidsnota. Zal Vlaanderen dat genuanceerde standpunt blijven innemen? En op welke manier zal het dat doen?

Mevrouw Poleyn komt dan tot de kwestie van het respect voor arbeids- en milieunormen, dat Vlaanderen toegepast wil zien in het Vlaamse beleid binnen het Europese handelsbeleid en in Vlaamse beleid naar het Zuiden toe. Dienaangaande herinnert ze zich dat in de vorige regeerperiode duurzaam internationaal ondernemen een subsidiecriteria en een opdracht was van FIT. Heeft dat ook concrete impact? Valt dat goed bij de bedrijven? Kunnen ze daar effectief iets mee doen, of blijft het vooral bij woorden? Mocht er daar desgevallend een evaluatie van bestaan, dan had ze daarvan graag kennis gekregen.

Voor arbeids- en milieunormen in het Zuiden benadrukt de minister terecht de centrale rol van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Hij denkt aan een trustfonds voor bepaalde projecten. Het lid mist hier echter de nodige aandacht voor labels als fair trade en ethisch ondernemen. Op dat gebied doet zich momenteel een beetje een wildgroei van (vaak goedbedoelde) initiatieven voor, waardoor de consument door de bomen het bos niet meer ziet. Het is daarbij overigens ook duidelijk dat die labelingkwestie in wezen niet te regelen valt op louter Vlaams of Belgisch niveau. De IAO is allicht ook goed geplaatst om milieu- en sociale normen op te stellen waaraan een bedrijf moet voldoen om dergelijk label te krijgen. Bij ontstentenis van een internationale regeling, zou overigens ook gedacht kunnen worden aan een regeling op Europees niveau.

Om een grotere internationale bereikbaarheid van Vlaanderen te realiseren, wil de minister de economische diplomatie met de buurlanden op het vlak van de grote transportdossiers aanpakken. Het lid suggereert dat ruimer te zien. Er is immers meer dan transport.

2.1.3. Tussenkomen van de heer Jan Roegiers

De heer Jan Roegiers stelt dat het hoofdstuk over het internationaal economisch beleid in grote mate de goedkeuring van sp.a kan wegdragen. Om niet in herhaling te vallen, zal hij dan ook enkel die kwesties aanhalen die toch nog enigszins problematisch zijn.

In het onderdeel over het beschermen van investeringen in derde landen, zegt de minister-president dat er investeringsbeschermingsakkoorden zullen gesloten worden met Turkije, Rusland, Indonesië en Singapore. Toevallig vier landen waar nogal wat vragen kunnen worden gesteld bij het respect voor fundamentele arbeids- en milieunormen. In het regeerakkoord staat de inspanningsverbintenis dat de Vlaamse Regering zal ijveren voor het opnemen van fundamentele arbeids- en milieunormen in dergelijke akkoorden. Het lid

herinnert de minister dan ook formeel aan die inspanningsverbintenis en dit specifiek vis-à-vis de vier genoemde landen.

Het derde hoofdstuk handelt over vrije en eerlijke handel. Op pagina 47 van de beleidsnota is er plots echter geen sprake meer van eerlijke maar wel van duurzame handel: “Vlaanderen bouwt actief aan een draagvlak voor duurzame handel en wil een voorbeeldfunctie vervullen. De Vlaamse overheid streeft er daarom naar om tegen 2020 haar aankoopbeleid voor 100 procent ‘duurzaam’ te maken.” De twee termen dekken echter niet geheel dezelfde lading. Opnieuw ware het beter geweest om nauwer aan te sluiten bij het Vlaams regeerakkoord. Dat regeerakkoord stelt immers dat Vlaanderen zich engageert voor eerlijke handel. Eerlijke handel garandeert dat de meerkost van duurzame productie niet integraal op het Zuiden wordt afgewenteld. Duurzame handel garandeert enkel de duurzame productie ervan. Ook de in de beleidsnota vermelde streefdatum van 2020 is nieuw. In het regeerakkoord start de verbintenis onmiddellijk. De beleidsnota zwakt het regeerakkoord dus eigenlijk wel wat af. De spreker roept de minister-president dan ook op in deze een wat sterker engagement op te nemen, zoals ook voorzien in het regeerakkoord.

Tijdens zijn mondelinge toelichting heeft de minister-president ook stil gestaan bij de samenwerking met China. Hij zong toen met name wel wat de lof van een aantal gezamenlijke Vlaams-Chinese initiatieven. Het lid vindt het dienaangaande belangrijk om bij dergelijke passage toch ook kanttekeningen te maken bij de mensenrechten, de vrijheid van godsdienstbeleving, de milieunormen, de sociale en arbeidsnormen. China hoort er dus wel bij, maar niet onvoorwaardelijk.

2.1.4. Tussenkomst van de heer Frank Creyelman

De heer *Frank Creyelman* leest het volgens hem uitstekende begin van de beleidsnota voor waarin de minister-president het belang van de export voor Vlaanderen benadrukt om vervolgens zonder blikken of blozen te besparen op de werkingsdotatie van het FIT dat die beleidsdoelstellingen moet realiseren. Die besparing gebeurt op een ogenblik dat de Belgische in- en uitvoer daalt, dat het vertrouwen van de ondernemers op een vlugge herneming van de economie op een dieptepunt staat. De minister-president wil de middelen efficiënter inzetten. Werden die middelen voorheen dan niet efficiënt genoeg ingezet? Hoe denkt de minister-president precies efficiënter te kunnen werken? Misschien door het samenwerkingsakkoord met het Agentschap voor Buitenlandse Handel op te zetten?

De minister voor Wetenschap en Innovatie maakt gelijkaardige slechte keuzes. Het lid begrijpt overigens ook niet waarom internationaal ondernemen en wetenschap en innovatie niet bij één minister zijn ondergebracht. Hiermee herhaalt hij de kritiek van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, die zich afvraagt waarom buitenlandse handel in 2004 behandeld werd in de beleidsnota Economie en nu onder de noemer Internationaal Ondernemen in de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingsamenwerking.

Minister Lieten bespaart niet minder dan 23 miljoen euro op de koepelorganisatie voor innovatie-instellingen, het IWT (het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen). Er gaat daarbij vooral minder geld naar technologische innovatie. Ook de VITO (de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) moet het met 4 miljoen euro minder stellen en de Herculesstichting ter financiering van de onderzoeksapparatuur aan de universiteiten, ziet het budget dalen met 0,8 miljoen euro. Besparen op wetenschap en innovatie en op exportbevordering zijn geen goede keuzes. Temeer omdat die verschillende besparingen elkaar wederzijds versterken, waardoor de negatieve impact ervan nog groter is dan de loutere besparingsom laat uitschijnen. Een meer cynisch aangelegd mens zou zelfs kunnen denken dat de minister op die manier zijn voornemen tot een betere afstemming van beide domeinen ten uitvoer legt.

Om het Vlaams aandeel in de wereldexport te vergroten, is het volgens de heer Creyelman vooral nodig de grootste Vlaamse handelsbelemmering, met name de Belgische staat, aan te pakken. Zonder eigen fiscale stimuli is het immers onmogelijk de Vlaamse bedrijven concurrentieel te houden. De sterke directe en indirecte belastingdruk, met onder meer een vennootschapsbelasting van bijna 34 percent, maakt het de buitenlandse bedrijven moeilijk om in Vlaanderen te investeren en zadelt de Vlaamse bedrijven op met een serieuze handicap. Nooit eerder gingen zo veel bedrijven over kop, dat is enerzijds weliswaar een gevolg van de crisis maar duidt anderzijds ook op ernstige structurele problemen.

De vennootschapsbelasting is nog altijd een Belgische bevoegdheid. Een komende staats-hervorming zou minimaal die bevoegdheid in Vlaamse handen moeten brengen om de export en de kenniseconomie veilig te stellen. Het lid pleit ervoor dat de minister-president in afwachting een aantal initiatieven neemt om zijn federale collega's en partijgenoten te bewerken om fiscale stimuli in te voeren. Is er overleg over de verdere stappen van de staats-hervorming? Staat de overheveling van de vennootschapsbelasting op de agenda van de heer Dehaene?

Het lid heeft verder de stellige indruk dat advies verlenen over de beleidsnota een van de weinige activiteiten is van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV), maar is het desalniettemin eens met de kritiek op het weinig concrete gehalte van de beleidsnota. Het blijft bij een verplicht maar vrijblijvend nummertje. De nota vermeldt niet waar het exportpotentieel beter benut kan worden; hoeveel nieuwe investeerders in welke sectoren moeten worden aangetrokken; hoe de VRWB-clusters kunnen worden gestimuleerd tot het internationaliseren van hun activiteiten enzovoort.

De minister verklaart te willen focussen op BRIC-landen. Die landen hebben inderdaad een groot groeipotentieel. De heer Creyelman suggereert de minister echter om ook kleine landen met grote groeimogelijkheden, zoals bijvoorbeeld Vietnam, niet te vergeten. Bijkomend voordeel is dat de bedrijven elkaar in dergelijke landen nog niet voor de voeten lopen zoals wel het geval is in de BRIC-landen.

Vlaanderen zal blijkbaar ook zijn medewerking verlenen aan de promotie van de merknaam België. België roept nochtans heel wat negatieve connotatie op. Slechtere reclame lijkt bijna onmogelijk, tenzij de minister-president de kroonprins opnieuw wil introduceren als ambassadeur van het Vlaams bedrijfsleven. Het lid pleit ervoor om integendeel het merk Vlaanderen actief te promoten en daarbij ook volop de bekendheid van Brussel uit te spelen.

2.1.5. Tussenkoms van de heer Marc Hendrickx

De heer *Marc Hendrickx* drukt namens de N-VA-fractie zijn globale tevredenheid uit over de voorliggende nota. Het is de bedoeling om het verloren marktaandeel terug te winnen tegen 2020. Daarvoor worden ook de noodzakelijke concrete stappen opgesomd. Naast aanwezigheid in de BRIC-landen dient een kleine regio volgens de heer Hendrickx ook aanwezig te zijn op andere snel groeiende markten. De BRIC-landen zijn met andere woorden bijzonder belangrijk, maar we mogen er ons niet op blind staren.

De beleidsnota besteedt echter wel te weinig aandacht aan maatregelen die de aantrekkingskracht van Vlaanderen voor buitenlandse investeerders moeten verhogen. Ook de EU- en de internationale handelsdossiers vergen een specifieke aanpak. Het is verontrustend dat de werkgroep EU-handel de laatste maanden niet meer samengekomen is. Dat er binnen een evenwichtig handelsbeleid ook aandacht moet zijn voor niet-economische aspecten spreekt insgelijks voor zich, maar is in de praktijk niet altijd gemakkelijk te realiseren.

2.1.6. *Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire*

De heer *Karim Van Overmeire* herinnert zich dat toenmalig minister Gabriëls destijds het Agentschap voor Buitenlandse Handel aan dit Vlaams Parlement verkocht heeft als een soort ondersteunende dienst die ter beschikking stond van de gewesten en niet zonder die gewesten zou kunnen optreden. De praktijk is echter helemaal anders. Naast dat (enigszins op zichzelf staande) agentschap heeft ook het federale niveau een ambitieus programma dat onder meer blijkt uit de federale beleidsnota over buitenlands beleid. De bevoegdheidsverdeling mag dan wel duidelijk zijn voor de minister-president en voor deze commissie, maar dat geldt niet voor het federale niveau. Daar is overduidelijk een recuperatiebeweging aan de gang. De hoogst mogelijke waakzaamheid is dan ook geboden.

2.2. *Antwoorden van de minister-president*

Minister-president *Kris Peeters* dankt vooreerst de commissieleden voor zowel de ondersteunende als de meer kritische bedenkingen die ze naar voor gebracht hebben. Hij herinnert er daarenboven aan dat een beleidsnota voor de volle regeerperiode geldt, terwijl de door sommigen geciteerde begrotingscontrole en de begroting slechts voor de jaren 2009 en 2010 van toepassing zijn.

Besparingen zijn hoe dan ook nodig om de begroting snel terug in evenwicht te krijgen, iets wat de Europese Commissie nu overigens ook aan andere beleidsniveaus oplegt. Het komt erop aan de besparingen zo te organiseren dat de activiteiten efficiënter verlopen en de ‘core business’ niet wordt gehypothecerd. De leidende ambtenaren staan daarvoor garant.

De activiteiten van de technologische attachés zullen worden geëvalueerd naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst. De minister-president zal die evaluatie te gepasten tijde aan het parlement bezorgen.

De afdeling Investerings, die binnen FIT bevoegd is voor het aantrekken van buitenlandse investeringen, moet inderdaad over voldoende personeel beschikken. Ondanks de wervingsstop zullen er op 1 december 2009 twee projectmanagers in dienst treden. De gedelegeerd bestuurder neemt voorlopig de leiding van de afdeling over omdat de aanwerving van het afdelingshoofd uitgesteld is.

Het klopt dat het exportbeleid niet alleen mag focussen op hightech ondernemingen, maar ook op diensten zoals vertalen. Door de Europese Dienstenrichtlijn zal de concurrentie in Europa trouwens ook op dat gebied gevoelig stijgen. Dit houdt zowel kansen als gevaren in.

Het zal inderdaad een grote uitdaging zijn om maatwerk te combineren met besparingen, maar de minister-president wil er toch voor gaan. Hij verwelkomt zowel grote als kleine investeerders in Vlaanderen. Daarnaast spreekt het voor zich dat het exportbeleid voldoende aandacht moet besteden aan de kmo's, vooral de hoogtechnologische en dienstenkmo's.

Het is belangrijk dat ook de vrije markt zich aan bepaalde regels houdt, vooral in bepaalde segmenten ervan. Zo zou het zeer onverstandig zijn om voor landbouw de vrije markt volledig te laten spelen. De beleidsnota benadrukt trouwens het belang van landbouw vooral voor de ontwikkelingslanden. Vlaanderen zal in functie daarvan de afbouw van de exportsubsidies steunen en marktondersteunende mechanismen stelselmatig elimineren, om zo ook voor wat betreft landbouw tot een mondiaal ‘level-playing-field’ te komen, natuurlijk met bepaalde correctiemechanismen. Het nieuwe landbouwbeleid maakt overigens ook het voorwerp uit van onderhandelingen op Europees niveau. Na

de financiële crisis is iedereen er gelukkig van overtuigd dat het volledig vrijlaten van de markt niet verstandig is. Zelfs professor De Grauwe is tot dat inzicht gekomen.

Het is een goede suggestie om eens na te gaan wat de impact was van het criterium duurzaam ondernemen binnen de strategie van FIT. Labels zijn inderdaad een delicate kwestie, in eerste instantie hebben ze een positieve invloed maar later kan dat gebeurlijk al eens omslaan.

Het klopt dat bij het sluiten van investeringsakkoorden milieu- en arbeidsnormen mee in rekening moeten worden gebracht. Zaken doen is belangrijk, maar biedt tevens de gelegenheid om bepaalde zorgen aan te kaarten. Het komt erop aan een goed evenwicht tussen beide te vinden. De minister-president gaat ervan uit dat de parlementsleden hier samen met hem over zullen waken.

Duurzame handel verwijst naar ecologische en sociale aspecten van de productiewijze, eerlijke handel gaat veeleer over de spelregels in het internationale handelsverkeer. Beide begrippen mogen niet verward worden. Het komt erop aan te waken over beide normen. Sociale en ecologische normen dragen trouwens bij tot de eerlijke handel. Er is dus wel degelijk sprake van een wisselwerking.

Gisteren vonden er nog gesprekken plaats over de BLEU-investeringsakkoorden (Belgisch-Luxemburgse Economische Unie). De minister-president zal daar later op terugkomen. Hij wijst er dienaangaande nog op dat dergelijke investeringsakkoorden voortaan op Europees niveau zullen worden afgesloten. Dit laatste is een gevolg van het in werking treden van het Verdrag van Lissabon.

Sleutelen aan de vennootschapsbelasting ware potentieel inderdaad interessanter dan subsidies toekennen die dan later toch nog eens belast worden. De notionele intrestaftrek heeft er weliswaar voor gezorgd dat de belastingdruk voor vennootschappen sterk is gedaald. Dat systeem is ook wereldwijd bekendgemaakt. Er mag dus niet aan getornd worden. Voor buitenlandse investeerders is, naast een efficiënte vergunningsprocedure en lage kosten, een stabiel investeringsklimaat belangrijk. Slechts als ze de zekerheid krijgen dat wettelijke maatregelen voor een voldoende lange periode gelden, zijn ze bereid over een langere termijn te investeren. De minister-president neemt ook akte van de overige opmerkingen van de heer Creyelman maar voelt zich niet meteen geroepen erop te reageren.

De BRIC-landen zijn dynamische landen, die ook grote en groeiende markten hebben. De minister-president geeft de voorbeelden van China, Brazilië, India, landen die niet alleen een grote economische groei hebben, maar ook veel inwoners tellen, die een grote markt vormen. Het is goed de kleinere landen niet te vergeten maar het is van essentieel belang om stevig op de BRIC-landen in te zetten.

De aantrekkingskracht van Vlaanderen voor buitenlandse investeerders hangt van veel factoren af. Het verbeteren van al deze factoren moet een constante zorg zijn voor het beleid. Maar daarbij dient men wel in het achterhoofd te houden dat Vlaanderen niet alle aspecten zelf in handen heeft.

De taskforce Buitenlandse Investeringszaken is opgericht naar aanleiding van bepaalde delicate investeringsdossiers. De minister-president zal informeren naar de precieze gang van zaken.

Mevrouw *Fientje Moerman* repliceert daarop dat ze de taskforce in kwestie heeft opgericht omdat in bepaalde dossiers bleek dat er te weinig samengewerkt werd tussen de agentschappen en de departementen. Het was wel degelijk de bedoeling dat de taskforce

een permanent orgaan zou zijn dat op geregelde tijdstippen overlegde en dus niet alleen samenkwam over probleem dossiers. De taskforce moest buitenlandse investeerders begeleiden doorheen alle administratieve en andere vereisten, zoals milieuvergunningen.

Minister-president *Kris Peeters* verklaart dat hij enkel gezegd heeft dat de taskforce is opgericht is naar aanleiding van een aantal welbepaalde dossiers, maar zal ernaar informeren.

Het Agentschap voor Buitenlandse Handel kende een moeilijke geboorte. Het mag maar zendingen organiseren als alle partners het eens zijn. Het Vlaamse bedrijfsleven moet dus minstens akkoord gaan. Zoals reeds gezegd naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heeft de minister-president met de gedelegeerd bestuurder en de voorzitter afspraken gemaakt over besparingen. De Vlaamse dotatie zal immers verlagen, dit in dezelfde mate als geldt voor de eigen Vlaamse instellingen. Als de werking niet voldoet, zal daar insgelijks naar worden gehandeld.

Aangaande de vermoedens van federale recuperatie, herhaalt de minister-president zijn pragmatische houding tegenover federale initiatieven. Als het federale niveau Vlaanderen wil promoten zonder dat het daar al te veel middelen voor vraagt, is hij geïnteresseerd. Als het federale niveau inspanningen doet waar Vlaanderen niet beter van wordt, zal hij zich ervan distantieëren

3. Internationale Samenwerking

3.1. Vragen en opmerkingen van de leden

3.1.1. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel

Ten gronde meent mevrouw *Ann Brusseel* dat de beleidstrategie beter aangepast dient te worden aan de al bij al toch veeleer beperkte implementatiecapaciteit van Vlaanderen. Dat is in elk geval beter dan later te moeten vaststellen dat de strategie moeilijk realiseerbaar is door de weinige middelen en de beperkte personeels capaciteit.

Versnippering dient insgelijks vermeden te worden, niet alleen omdat de resultaten daarvoor moeilijk meetbaar worden maar vooral omdat de projecten zo maar weinig bijdragen tot de zelfredzaamheid in de ontvangende landen. De Vlaamse ontwikkelingshulp is actief in heel veel sectoren: gezondheidszorg, landbouw, voedselzekerheid, water, werkgelegenheid en ondernemen. Daarenboven worden er heel wat thema's aangesneden. Vlaanderen wil maar liefst aan zes van de acht millenniumontwikkelingsdoelstellingen beantwoorden. Dat is duidelijk te veel van het goede.

Het lid pleit ook voor meer synergie. Vlaanderen heeft momenteel drie partnerlanden, waarvan er twee ook partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking zijn. Werkt Vlaanderen, in het licht daarvan, wel voldoende samen met het federale niveau? Wordt er gestreefd naar meer samenwerking, naar informatie-uitwisseling? Een dergelijke complementaire werking kan alleen maar in het voordeel van de ontvangende landen zijn. Wil Vlaanderen überhaupt wel samenwerken of wil het, zoals in Malawi, soloslim spelen? Alleen al in het licht van de beschikbare budgetten, ware dat laatste niet echt verstandig. Het federale niveau trekt bijvoorbeeld ongeveer 20,5 miljoen euro uit voor Mozambique. Dat is bijna evenveel als het totale Vlaamse ontwikkelingsbudget.

Een kleine donor als Vlaanderen moet zich inzake ontwikkelingssamenwerking natuurlijk ook schikken in de bestaande internationale structuren. Er moet afstemming zijn tussen

donoren zoals vastgelegd in de Verklaring in Parijs. Over die afstemming blijft de voorliggende beleidsnota echter behoorlijk vaag.

De beleidsnota vermeldt verder terecht het stimuleren van ondernemerschap en het bevorderen van handel met en in ontwikkelingslanden als prioriteiten. Die beleidsoptie gaat echter niet gepaard met een overeenkomstige oriëntering van de middelen. In het rapport over de Official Development Assistance (ODA) staat dat Vlaanderen slechts 3 percent van de ontwikkelingsgeldten aan handel besteedt, 24 percent aan gezondheid, 17 percent aan onderwijs en 6 percent aan sensibilisering. De middelen voor sensibilisering zijn dus dubbel zo groot als die voor handel. Dat is niet in overeenstemming met de doelstellingen. Handel is belangrijk voor de zelfredzaamheid van het ontvangstland.

Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) publiceert een mooi ogend jaarverslag met aardige reportages, maar weinig informatie over de concrete resultaten die het met ons belastinggeld behaalt. Het lid vraagt dan ook een betere evaluatie van de ontwikkelingssamenwerking.

Hetzelfde jaarverslag stelt dat Vlaanderen noodhulp bood aan en aan humanitaire operaties deelnam in negen landen, meestal in samenwerking met een ngo (niet-gouvernementele organisatie). Wordt het resultaat van die hulp geëvalueerd? De beleidsnota stelt terecht dat de Vlaamse noodhulp momenteel te versnipperd en te projectmatig is. Een degelijk beleidskader is nodig. Mevrouw Brussel pleit ook hier voor een goede samenwerking met het federale niveau dat grotere budgetten heeft voor noodhulp. Dat komt de efficiëntie ten goede. Alleen al door de hoog oplopende transactie- en transportkosten, is het beter om samen te werken.

De minister-president zei naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen dat de samenwerking met de vzw V-MED van dokter Beaucourt zou worden uitgediept en geëvalueerd. Daarover staat niets in de beleidsnota. Het lid dringt aan op wat meer uitleg over die evaluatie. Het is niet haar bedoeling om een strikt regelgevend kader te vragen, zoals dat voor B-Fast (First aid and support team) het geval is (hetgeen de noodhulp soms vertraagt), maar enige duidelijkheid is toch nodig. Ook hier is meer synergie mogelijk met de federale diensten die noodhulp coördineren.

3.1.2. Tussenkomst van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* vindt dit specifieke deel van de beleidsnota goed. Het bevat een heel aantal ambitieuze maar zeer belangrijke principes. Ook in het Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking moeten efficiëntie en coherentie streefdoelen zijn. De minister wil ten volle zijn coördinerende rol vervullen en regelmatig overleggen binnen de ICBB. De millenniumdoelstellingen en de Verklaring van Parijs inzake goede donorpraktijken zijn andere goede uitgangspunten in de beleidsnota.

Vlaanderen subsidieert een heel aantal actoren die actief zijn in Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Dat zijn ngo's, vierdepijlerorganisaties en andere. Het zou volgens mevrouw Poleyn niet slecht zijn om de onderlinge communicatie tussen de betrokken organisaties te verbeteren zodat ze elkaars werking wederzijds kunnen versterken. Het lid suggereert om jaarlijks een conferentie per partnerland te organiseren waarop alle Belgische organisaties die actief zijn in dat land, uitgenodigd worden.

Er komt volgens de beleidsnota ook eindelijk een structureel beleidskader voor de Vlaamse noodhulp. Mevrouw Poleyn stelt voor om de noodhulporganisaties vooraf te screenen zodat duidelijk is welke beantwoorden aan de vooropgestelde doelstellingen. Die kunnen dan snel ingeschakeld worden als het nodig is. Daarnaast is het belangrijk de noodhulp te evalueren, zodat duidelijk is voor welk doel en op welke manier de middelen aangewend zijn. Dat geldt overigens niet alleen voor de Vlaamse maar ook voor de Euro-

pese of multilaterale organisaties. Ook daar is het goed te weten waarvoor de Vlaamse middelen gebruikt zijn.

De drie thematische decreten van 2004 (gemeentelijke convenants, ontwikkelingseducatie en microfinanciering) integreren in het kaderdecreet van 2007, is op zich misschien geen slecht voornemen maar het lid vindt een efficiënte werking in wezen toch belangrijker. Het kaderdecreet is pas in 2007 goedgekeurd, hetgeen – mee in het licht van de vooropgestelde doelstellingen en thema's – al bij al nog vrij recent is. Het is beter het eerst uit te voeren, niet alleen in het beleidsdomein van de minister-president zelf, maar ook in de andere beleidsdomeinen die onder andere Vlaamse ministers ressorteren. Dit overigens te meer daar de minister-president zelf zegt dat de regulering in de ontwikkelingssamenwerking eigenlijk al te omvangrijk is in verhouding tot het budget. De meeste van die regulering ligt echter vast in de uitvoeringsbesluiten. De overregulering is op zich dus geen afdoende reden om het kaderdecreet te wijzigen.

Draagvlakverbreding voor ontwikkelingssamenwerking is nu de bevoegdheid van verschillende niveaus. Bij de op stapel staande interne staatshervorming moet goed worden nagedacht over wie wat het beste doet. Een gemeente kan wel degelijk een rol spelen, bijvoorbeeld door een partnerschap aan te gaan met een gemeente in het Zuiden. De gemeentes staat vaak ook heel dicht bij de vierde pijlerorganisaties, die dan weer gefinancierd worden door de provincies, die op hun beurt een rol spelen bij de netwerking en vorming. Vlaanderen kan dan zorgen voor coördinatie. Eigenlijk zou het ook twee federale initiatieven moeten overnemen, vooreerst Kleur Bekennen, een educatie- en sensibiliseringsproject in scholen, bij uitstek een Vlaamse bevoegdheid. Voorts zijn er stedenbanden op het Vlaamse en het federale niveau, misschien is het goed tot een betere synergie te komen of zelfs verder te gaan.

Onderwijs is momenteel geen prioritaire sector binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Mevrouw Sabine Poleyn begrijpt dat er keuzes moeten worden gemaakt en dat voedselveiligheid belangrijker is dan onderwijs, maar anderzijds heeft Vlaanderen net op onderwijsvlak wel een bijzonder grote expertise. Misschien kan de minister-president als coördinerend minister zijn collega van Onderwijs aansporen om hierover een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met het vzw Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en technische Bijstand (VVOB).

Suriname en de Antillen vragen via de Nederlandse Taalunie steun van Vlaanderen voor hun onderwijsbeleid, vooral dan wat het taalonderricht betreft. VVOB is al actief in Suriname, hoewel dat geen Minst Ontwikkeld Land (MOL-land) is, maar wel relatief laag op de human development index-list staat. Het lid suggereert de minister na te gaan wat Vlaanderen eventueel vermag voor die landen, het weze in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, het weze in het kader van de internationale onderwijsprojecten van Vlaanderen.

In principe verloopt de steun van Vlaanderen enkel via bilaterale weg, maar ook ngo's en andere indirecte actoren krijgen subsidies. Om de kwaliteit en de efficiëntie te verhogen, is het goed om ook een beter kader uit te werken voor de samenwerking met niet-statelijke actoren.

In het onderdeel over ontwikkelingssamenwerking komt de rol van de media als instrument voor de versterking van het draagvlak, niet aan bod. Vorige legislatuur geraakte een voorstel van resolutie over die mediarol weliswaar niet goedgekeurd, maar werden veel elementen ervan wel degelijk in de praktijk gebracht. De Noord-Zuid-Persprijs is daar bijvoorbeeld een gevolg van. Mevrouw Poleyn maakt van de gelegenheid gebruik om aan te kondigen dat ze daarover nog een paar initiatieven in voorbereiding heeft.

Klimaatdoelstellingen integreren in het ontwikkelingsbeleid is principieel een goede keuze, maar dat mag niet ten koste gaan van de millenniumdoelstellingen. Als er ODA-aanrekenbare voorstellen op de top van Kopenhagen uit de bus komen, mag dat niet ten koste gaan van andere doelstellingen voor ontwikkelingssamenwerking.

3.1.3. *Tussenkoms van de heer Christian Verougstraete*

De heer *Christian Verougstraete* ziet de voorliggende beleidsnota als een voortzetting van het beleid van de vorige regeerperiode. De minister-president legt terecht het accent op efficiëntie. Als kleine speler concentreert Vlaanderen zich op een beperkt aantal landen die gelukkig in dezelfde regio – Zuidelijk Afrika – liggen. De expertise inzake gezondheidszorg, landbouw, voedselzekerheid en ondernemerschap moet verder benut worden.

De kloof tussen Noord en Zuid groeit, niet alleen ten gevolge van de economische crisis maar ook door klimatologische omstandigheden. Voorts zijn er de politieke instabiliteit, oorlogen en corruptie. De enige garantie om de strijd tegen armoede te winnen, bestaat er volgens de heer Verougstraete in ervoor te zorgen dat er een politieke middenklasse ontstaat in de ontwikkelingslanden.

Het lid wijst verder op de aloude banden tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika. Niet alleen is er de taalverwantschap, er wonen ook nogal wat Vlamingen in Zuid-Afrika. Het lid suggereert om, gezien de focus op Zuidelijk Afrika ook Namibië te steunen. Dat land is redelijk stabiel en er is een goede samenwerking tussen de politieke wereld (met de SWAPO) en de economische krachten, voornamelijk afstammelingen van gewezen Duitse kolonisten. Het Afrikaans is de lingua franca in dat land, hetgeen enorme communicatievoordelen biedt. Het noordelijke deel van Namibië, aan de grens met Angola, is getroffen door de grote problemen waar ook Zuid-Afrika mee kampt, namelijk aids, armoede, een te hoge bevolkingsdichtheid, gebrekkige gezondheidsvoorzieningen enzovoort. Hulp vanuit Vlaanderen ware dus meer dan welkom.

Hoe zullen de nieuwe samenwerkingsprogramma's met Mozambique en Zuid-Afrika ingevuld worden? Zal de bestaande lijn doorgetrokken worden? Of voegt de minister-president andere accenten toe?

De beleidsnota vermeldt geen cijfermateriaal over de demografische explosie in Afrika. Het aandeel van de Afrikaanse bevolking in de wereldbevolking zou volgens sommige projecties stijgen van 9 percent in 1950 naar 21 percent in 2050. Alleen door een bewuste geboortepolitiek is het mogelijk een efficiënte strijd te voeren tegen de stijgende armoede. Is die doelstelling mee opgenomen in het programma voor armoedebestrijding?

Is het nut van gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking al ooit geëvalueerd? Worden de middelen daardoor niet al te veel versnipperd? Welk deel van de gemeentelijke budgetten gaat desgevallend naar reiskosten van stedelijke delegaties?

Hoe staat het met de ondersteuning van specifieke initiatieven voor ondernemerschap zoals Ex-Change?

3.1.4. *Tussenkoms van de heer Marc Hendrickx*

De heer *Marc Hendrickx* verklaart niet terug te zullen komen op de opmerkingen die reeds door de vorige sprekers geformuleerd werden, maar zich te zullen beperken tot enkele eerder punctuele bedenkingen.

De toekomst van het VAIS – dat toch goed werk levert – lijkt momenteel iet of wat onduidelijk. In de beleidsnota is daarover in elk geval niet veel terug te vinden. Kan de

minister-president daar desgevallend wat meer uitleg over geven, want er circuleren toch verontrustende geruchten.

De noodhulp is momenteel nog al te fragmentarisch, er is een beleidskader nodig. Misschien kunnen parlement en regering daar samen snel een aanzet toe geven. Het is positief dat de beleidsnota veel aandacht besteedt aan de millenniumdoelstellingen. Samen met Sensoa (dat ook een internationale expertiserol vervult onder andere als secretariaat van de werkgroep Parlementairen voor de Millenniumdoelstellingen) vraagt het lid de minister-president meer te focussen op gezinsplanning.

Iedereen hier lijkt het er min of meer mee eens te zijn dat Vlaanderen het voortouw moet nemen in het streven naar een meer evenwichtig handelsbeleid. Naast de economische aspecten, moet er ook aandacht zijn voor armoedebestrijding, voor sociaaleconomische ontwikkeling, voor klimaatontwikkelingen en andere soortgelijke aspecten. De beleidsnota zelf blijft echter wel relatief vaag over dit alles. Kan de minister-president dat concreter maken?

De Vlaamse Jeugdraad adviseert jongeren stagekansen te geven in Vlaamse internationale delegaties. Het lid steunt dat pleidooi.

3.2. *Antwoorden van de minister-president*

Minister-president *Kris Peeters* beaamt dat het beleid aangepast moet zijn aan de capaciteit. Hij wijst de leden er dienaangaande wel op dat men hem op andere momenten net verwijt te weinig ambitieus te zijn, hetgeen net de omgekeerde stelling is. Versnippering is inderdaad te mijden, maar het ontwikkelingsbeleid van Vlaanderen is juist heel gefocust: op een beperkt aantal partnerlanden, met een beperkt aantal actoren en op specifieke interventiedomeinen. De minister-president zet het beleid van de vorige regeerperiode voort. Het enig nieuwe is de integratie van millenniumdoelstelling 7 in verband met het milieu. Die doelstelling wordt uitgevoerd door een horizontale aanpak. Vlaanderen heeft ter zake heel wat knowhow, onder meer op vlak van watervoorziening, een groot probleem in heel wat landen. Het ware spijtig mocht het die kennis niet inzetten ten behoeve van zijn partners in het Zuiden.

De kritiek van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen is misschien ingegeven door een verkeerde interpretatie van millenniumdoelstelling 7. Gezien de impact van de klimaatverandering, is het echter belangrijk dat op een horizontale (d.w.z. domeinoverschrijdende) manier aan te pakken. De minister-president vindt het belangrijk efficiënt te besturen en de resultaten van het beleid te evalueren maar is het dus absoluut niet eens met het verwijt van dreigende versnippering.

Over Mozambique wordt er maandelijks overlegd met de vertegenwoordigers van de federale Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS). Er zijn ook afspraken gemaakt en er wordt informatie uitgewisseld met het BTC (de Belgische Technische Coöperatie), het Belgische agentschap voor ontwikkelingssamenwerking. De minister-president gaat ervan uit dat het federale beleidsniveau insgelijks zijn acties complementair maakt aan het Vlaamse.

De versterking van het economisch weefsel van onze partnerlanden is een belangrijke optie. De middelen daarvoor zullen in de loop van de regeerperiode alleen maar groeien. De minister-president is gaarne bereid het ontwikkelingsbeleid te evalueren en die evaluatie aan het parlement te bezorgen. Hetzelfde geldt voor het aspect noodhulp. Hij benadrukt dat Vlaanderen voor noodhulp altijd samenwerkt met bekende en solide organisaties die garant staan voor kwaliteit. Een en ander zal in de komende legislatuur echter wel beter gestructureerd worden.

In feite worden de noodhulpinterventies overigens al geëvalueerd. Misschien moeten die evaluaties gewoon nog meer het parlement bereiken. De uitbetaling van het saldo gebeurt immers op basis van inhoudelijke verslagen. De financiële afrekening gebeurt met andere woorden pas als de administratie zeker is dat de verbintenissen ingelost zijn. Voorlopig is er geen externe evaluatie gebeurd.

De afstemming van de noodhulp van het federale en regionale niveau behoort in het beste geval maximaal te zijn, maar Vlaanderen doet hoe dan ook wat het denkt te kunnen en te moeten doen. Als beide niveaus noodhulp aan een gebied verstrekken, spreekt het echter voor zich dat het nodig is goed te overleggen.

Over V-MED zijn er afspraken gemaakt. In tegenstelling tot B-Fast is aan Vlaamse kant geopteerd voor een zo flexibel mogelijke structuur. V-MED is een open vzw van een aantal ziekenhuizen. Andere ziekenhuizen kunnen steeds aansluiten. Vlaanderen heeft een eenmalige subsidie gegeven voor de oprichting van die vzw. De vzw kan medische bijstand verlenen op vraag van of na goedkeuring door de Vlaamse Regering. De leden van de vzw zijn vrijwilligers, Vlaanderen subsidieert enkel de andere kosten bijvoorbeeld reiskosten. De minister-president vond de kritiek van de federale overheid toen dokter Beaucourt en zijn team een dag eerder ter plaatse waren dan B-Fast, misplaatst. Het komt er ook op aan elkaar niet voor de voeten te lopen, Vlaanderen zal in ieder geval zijn verstand gebruiken. De minister-president zal een overzicht bezorgen van welke organisaties waar noodhulp geboden hebben.

Een seminarie voor de verschillende partnerlanden lijkt de minister-president een interessant idee te zijn. Hij is zich ervan bewust dat de stroomlijning van de decreten met de nodige zorg moet worden aangepakt. De minister-president heeft in se geen problemen met een verdere samenwerking met Suriname in het kader van de Nederlandse Taalunie.

De ontwikkelingsuitgaven van de gemeenten worden voldoende gecontroleerd. Ze moeten een evenwichtig plan voorleggen met drie componenten: educatie, capaciteitsopbouw, stedenband. Reiskosten voor stedelijke delegaties zijn slechts een klein deel van de betrokken kosten. Gemeenten moeten ook jaarlijks rapporteren aan het VAIS. Het Vlaams ODA-rapport 2008 bevat heel wat informatie, ook over de inspanningen van de lokale besturen.

Als coördinerend minister zal de minister-president afspraken maken met de andere ministers, ook de minister van Onderwijs. Om via de media het draagvlak voor ontwikkelings-samenwerking te versterken, zullen insgelijks bijkomende initiatieven genomen worden.

Namibië heeft ongetwijfeld talrijke problemen waarvoor het steun kan gebruiken, maar Vlaanderen beschikt slechts over beperkte middelen voor ontwikkelingshulp. Om de versnippering tegen te gaan, wil het zijn inspanningen momenteel tot drie landen beperken. De heer Verougstraete pleit er allicht niet voor om één van de landen in te ruilen voor Namibië.

Het klopt dat de samenwerking met de drie partnerlanden geëvalueerd moet worden en dat er nieuwe stappen moeten komen. Het is echter nog te vroeg voor concrete projecten. Een beleidsnota schetst nu eenmaal de grote lijnen van het beleid, de concrete invulling komt later.

Bij de pensionering van de leidende ambtenaar, de heer Freddy Colson, is er heel even discussie geweest over het voortbestaan van VAIS, een kleine administratie met een 30-tal personeelsleden. Als de federale middelen, zoals afgesproken, overgedragen worden, zal de betreffende administratie echter moeten groeien. Mee daarom is beslist het VAIS als aparte entiteit te behouden.

De evaluatie van de jongerenstages bij internationale organisaties wordt voorbereid. In 2010 zal daarover een nieuw besluit worden goedgekeurd. De minister-president neemt akte van de andere opmerkingen, onder meer over de nood aan ondersteuning voor gezinsplanning.

3.3. *Slotreplieken*

3.3.1. *Slotrepliek van mevrouw Ann Brussel*

Mevrouw *Ann Brussel* vindt dat Vlaanderen zichzelf met zijn inspanningen voor ontwikkelingssamenwerking niet alleen een goed geweten moet bezorgen. Het komt er haars inziens vooral op aan ook meetbare resultaten te boeken. Als de middelen te veel versnipperd worden, is het moeilijk die resultaten te beoordelen. Vele decennia bleef het bij goede intenties en werden de middelen gespreid over talrijke projecten in evenveel landen. Op een bepaald moment is er dan ook vastgesteld dat er meer afstemming moest komen, zeker van de inspanningen van kleine donoren. Het komt erop aan de hulp op een goed beredeneerde en geplande manier over alle hulpbehoevende landen te verdelen zodat er geen ‘aid orphans’ zijn. Daarover zijn er trouwens internationale afspraken onder meer in de Verklaring van Parijs.

Het klopt dat het jammer is als Vlaanderen zijn expertise in een bepaald domein niet kan gebruiken. Als het expertise is van internationale topklasse, is het anderzijds al even jammer dat er slechts drie partnerlanden gebruik van kunnen maken. Het is goed keuzes te maken. Maar de beleidsnota bakent niet minder dan vijf sectoren af. Dat is op zich al behoorlijk veel. Staat Vlaanderen overigens wel effectief aan de internationale top in al die domeinen? Als men uitblinkt in een domein, is het goed op dat vlak andere landen te helpen. Is dat niet het geval, is het beter die taak aan andere landen of instellingen toe te vertrouwen.

V-MED krijgt subsidies, dan mag de overheid ook eisen stellen. Het is niet omdat de teamleden zich belangeloos inzetten, dat de overheid geen feedback mag vragen aan V-MED. Transport is immers ook een heel dure aangelegenheid.

Onderwijsprojecten moeten beantwoorden aan de behoeften. Open Vld wil liever dat de minister van Onderwijs het gat in zijn eigen begroting dicht vooraleer wereldwijd geld uit te delen.

3.3.2. *Slotrepliek van mevrouw Sabine Poleyn*

Mevrouw *Sabine Poleyn* meent dat het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking van 2007 de versnippering reeds grotendeels heeft helpen wegwerken. In dat decreet staat dat er interne en externe evaluaties moeten zijn. Het volstaat dus in wezen het decreet uit te voeren. De convenants zijn al geëvalueerd, dat is vorig jaar ook al besproken in het parlement. Het lid gaat ervan uit dat de lessen uit de evaluatie zullen worden geïmplementeerd, net zoals dat het geval is voor de evaluatie die gemaakt werd van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika. Evaluatie die insgelijks reeds in dit parlement werd besproken.

De grote prioriteit van de minister-president zou erin moeten bestaan de integraliteit van de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking onder zijn bevoegdheid te krijgen. Zo kunnen meer middelen op een efficiëntere wijze ingezet worden voor de Vlaamse ontwikkelingsdoelstellingen.

3.3.3. Slotreplik van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* zegt dat het aantal vastleggingen sterk gedaald is vanaf 2004. Hoe beperkter het aantal vastleggingen en hoe hoger het gemiddelde bedrag per vastlegging, hoe minder versnippering.

Vlaanderen beschikt over een uitgelezen expertise op bepaalde domeinen, onder meer op vlak van water via Aquafin. Het is echter niet haalbaar die expertise in alle landen in te zetten. Het is beter de middelen gefocust in te zetten.

De minister-president wil best een evaluatie vragen van de zendingen van V-MED. De vzw heeft al twee keer noodhulp geboden, de minister-president heeft daarover alleen maar lof gehoord van de ontvangende landen.

Inpikkend op dat laatste stelt mevrouw *Ann Brussel* nog dat ze de expertise van Aquafin niet in twijfel trekt, maar zich wel afvroeg of Vlaanderen ook in de andere domeinen uitblinkt.

III. MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Tot slot van de bespreking van de beleidsnota werden vijf met redenen omklede moties aangekondigd. Deze aankondigingen gingen uit van: Open Vld, de meerderheid (CD&V en N-VA), de heer Karim Van Overmeire namens het Vlaams Belang op het gedeelte Internationale Politiek, de heer Frank Creyelman namens het Vlaams Belang op het gedeelte Internationaal Ondernemen en de heer Christian Verougstraete namens het Vlaams Belang op het gedeelte Internationale Samenwerking.

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE

De verslaggever,

Sabine POLEYN